UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXL.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

tim,& de ꝑ ſe hoc importare non poſſunt, tñ ſecus erit,qñ una concurrerent:nã q̃ nõ proſunt ſingula, multa iuuant auth.itaq;.C.cõia de ſucceſ.ca.1. & ibi Mod.extra de treg.& pac.Poſſet ẽt põderari,in quãtum teſtator uoluit alimenta quibuſdã ꝑſonis p̄ſtari debere in domo, & ſimul habitando cũ hærede in domo teſtatoris,ꝙ non poſſunt intelligi eſſe p̄ſtãda,niſi ab ipſo hærede, & ab eius adminiſtratore, cũ legata oĩa ſimpliciter relicta p̄ſtanda ſint ab hærede §.legatũ inſt.de leg.l. legatũ l'ultima ff. de leg. 1.& l.legatorũ.ff.de leg.2.ergo infertur, ꝙ hæres dicta alimenta deducere debet ex fructib. quos ꝑcipere potuit,arg.l.ſed ſi §.idẽ ait ff.de uſu,& habit.& melius in l.ſi alij cum gl.ff.de uſufr. Priora tñ magis placent.Et hæc ſecunda pars conſultationis in caſu propoſito uerior vr̃,& ego illè ſequor, & ſ̃m eã arbitror ad fauorem D.Balbi pronunciandũ eſſe, nõ obſtantib.ijs,q̃ ex aduerſo deducebant:Primum.n. ex p̄dictis ſublatũ vr̃,nã q̃uis in aduentitijs filij uſufructus patri debeat,d.l.cũ oportet,tñ gloſſ.& doct. cõiter plures caſus enumerant, in quib.non debet, prout iã retuli,inter quos caſus noſter comprehenditur,ut proximè demonſtraui. Et ex his ceſſant ẽt illa,q̃ in ſecũdo motiuo deducebant, quicquid ex oppoſito diceret.Non aduerſatur tertium in ordine,qa retorqueri põt,† nã ſi teſtator alteri, q̃ patri hæredis inſtituti bonorum adminiſtrationem ẽt ꝓ tpe,ſeu ad tp̃s reliquit, ergo infertur, ꝙ illam patri vr̃ inhibuiſſe taliter,ꝙ ſi finita, vel extante adminiſtratione illius,cui teſtator eã iniunxit, opus fuerit adminiſtratore uel rõne ætatis,vel alia de cã, patri non dr̃ reſeruata,ſed de alio legitimo adminiſtratore prouidendum eſt,cum pater apud teſtatorem pro ſuſpecto habitus fuerit.§.1.in auth.vt liceat matri,& auiæ,Sal.poſt gl.& ibi Iacob.Butrig.& Cyn.in d.auth.excipitur.Ex quo infertur, ꝙ patri uſusfructus cenſetur prohibitus,quia ſi uſusfructus ſibi deferetur,multo magis adminiſtratio, nã unum trahit aliud,vꝫ pater adminiſtrationem non habet,ergo nec uſumfructum:† Affirmatiuè aũt argm̃ iſtud non procederet,vꝫ habet adminiſtrationem, ergo & uſumfructum l.fi.§.ſin aũt. C. de bon. q̃ liber. Poſtremò non aduerſatur,ꝙ ſaltem commoditas, ſeu participatio fructum ad patrem ſpectare debet, †nam poſſumus dicere,vt fuit de intentione gl. in d.auth.idem,ꝙ hoc procedit in ultimo caſu, quem refert gl.ibi in fi.uerſi.qñ imperator filiofa.donauit: Sed gl.ibi nihil allegat,& iõ dicere poſſumus id, ꝙ ſolet dici per tex.in illam.C.de colla. uel melius reſponderi põt ex ijs,q̃ inquit Alex. poſt alios cõiter in l.poſſeſſio in prin.ff.de acq.poſſeſſi.& Bar.in l. fi.in fi.uerſ.C.de uſufr.& probarur in d.l.plenũ. §.ſi uſus, in l.filio.ff.de uſu,& habit.& ꝑ glo.in l. 3. §.ſi filio ff. commod.ꝙ id,ꝙ de commoditate fructuũ inquiunt glo.Ang.de Aretio,& quidam alij,procedit,qñ filiofa.relictus eſſet uſusfructus,ſeu uſus, uel habitatio,nõ aũt qñ bona,ſeu res relicta forent quoad dominium eius intuitu,& non patris. Num q̃d † aũt D.Balb.filius poſſit ꝯ eius patrẽ agere, & fructus ab eo receptos repetere,omittẽdo plura, quę allegari poſſet,magis æqua, & fortè melior vr̃ ſñia illa, ꝙ non poſſit, neque hoc facere debeat,cũ paſſus hoc fuerit,ueluti è ꝯ dr̃ de patre,cui de iure uſusfructus debebatur,q tacendo,& patiendo cõceſſit, ꝙ filius fructib.uteretur,nam nec pater,nec fratres illos exigere poſſunt,ut pax inter eos conſeruetur,ut in d.l. cum oportet §.ſin aũt res;† ſicut ẽt in ſimili,ut pax, & amor inter coniuges conſeruetur,mulier,q̃ paſſa fuit maritum rebus ſuis parafrenalibus uti,non põt fructus iam perceptos repetere,futuros aũt põt prohibere l.fi.ubi plenè habetur C.de pactis conuen.& ita reſideo,ſaluo ſaniori iudicio. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Vſusfructus in bonis maternis filiorum debetur patri,exceptis quibuſdam caſibus,& num.26.*

2 *Caſus omiſſus:& à contrahentib.non prouiſus remanet ſub diſpoſitione iuris communis:Declaratur num. 27.*

3 *Prouiſio hominis tollit prouiſionem legis extraordinariam, nõ autem ordinariam.*

4 *Aequalitas tàm in conſtitutione dotis,quàm in eius argumento,& in pactis de lucrando ſeruanda eſt inter dotem, & donationem propter nuptias.*

5 *Reſeruatio bonorum maternorum facta filijs viuente patre,ſolum quoad proprietatem,& non quoad uſumfructum intelligitur.Contra,ſi ipſi hæreditate paternæ renunciant,reſeruando ſibi maternam num. 18.*

6 *Contractus, & illis diſpoſita in dubio regulantur ſecundum ius commune,aut ſtatutarium,uel loci conſuetudinẽ:& quando hoc verum ſit num.39.*

7 *Filius,aut filia paternæ hæreditati renuncians fruſtra ſibi maternam ſibi debitam reſeruat, & renunciando paternæ non cenſetur maternæ renunciare.*

8 *Conuentio facta à filijs ſuper ſucceſſione parentum viuentium non ualet,non interueniente illorum conſenſu,ẽt ſi iuramento firmata eſſent:niſi fieret non principaliter,ſed ſecundario ad effectum,ne ſibi in ea præiudicetur,num. 41.*

9 *Maritus reſeruando ſibi vſumfructum in bonis vxoris, ea prædecedente ſine liberis,illũ reſeruaſſe multo magis cenſetur,ſi cum liberis prædecederet. Contra num.43.*

10 *Onera matrimonij aduc ſoluto matrimonio durant,quando ſuperſunt filij.*

11 *Argumentum à contrario ſenſu in contractibus quando ſumi poſſit,& quando non.*

12 *In contractibus ſi non contraria,ſed eadem,uel ſimilis,uel maior ratio militet,arguitur aut à ſimili, aut ab æquipollenti.*

13 *Pater uſufructu bonorum maternorum filij ſibi præiudicat,illi expreſſè,vel tacitè renunciando.*

14 *In contractibus ſiue bonæ fidei,ſiue ſtricti iuris arguitur à contrario ſenſu etiam ad præiudicium contrahentium, & iuris alias debiti,& contra naturam contractus, & in fauorem tertij,qui contractui non interfuit.*

15 *Intellectus ſumptus à contrario ſenſu ex verbis contractus dicitur expreſſus ſaltem quoad iuris effectus.*

16 *Incluſio vnius eſt alterius excluſio,& qui vnum caſum elegit, alij renunciare cenſetur.*

17 *Verba in quantum,quatenus,& ſimilia ſunt limitatiua,& reſtrictiua.*

19 *Verbum quodlibet in contractibus correſpectiuè inter partes appoſitum debet aliquid operari.*

20 *Expreſſio eius,quod tacitè ineſt,quando aliquid operetur.*

21 *In parificatis eadem determinatio eſſe debet.*

22 *Maritus ſi cum vxore paciſcat̃,quòd,ea ſine liberis p̄decedẽte, vſusfructus bonorum dotalium ad maritum ſpectet, ſi cũ liberis p̄decedat vſusfructus ad filios,& nõ ad maritũ ſpectabit.*

23 *Muliere ſtipulante dotem ſibi reddi, ſi decedat in matrimonio ſine liberis,ea cum liberis decedente, dos liberi tantum, & non marito acquiritur.*

24 *Dos ad quẽ ſpectet muliere decedente cũ liberis,maximè ſtãte pacto,vt ea decedẽte ſine liberis,dos ad dotantẽ reuertatur.*

25 *Dictio ſi vero regulariter,& propriè diuerſitatem iuris,& facti denotat.*

27 *Caſus omiſſus quando habeatur pro omiſſo, & quando non.*

28 *Ex mente contrahentium id eſſe dicitur, quòd ex argumento ſumpto à contrario uenit.*

29 *Vxor maiorem ergo liberos,quam erga maritum affectionem habere cenſetur.*

30 *Prouiſio hominis tollit prouiſionem legis ordinariam in caſu omiſſo,concurrente fauore dotis,& filiæ.*

31 *Prouiſio hominis ſibi homini preiudicat etiam quoad ſibi regulariter*

lariter de iure conceſſa in caſu ſaltem ex mēte non omiſſo.

32 *Dotis magis ad ſe donationem propter nuptias trahit, quàm è contra propter æqualitatem in vtroq; ſeruandam.*

33 *Dotis fauor maior eſt, quàm fauor donationis propter nuptias.*

34 *Pacta inæqualia inter dotem, & donationem propter nuptias hodiè valent.*

35 *Et quomodo iura æqualitatem in vtriſq; induxerint.*

36 *Relatio ad aliud operatur, vt omnia dicantur expreſſa, quæ in eo continentur, ad quod ſit relatio.*

37 *Determinata, & poſita ſub una, eademq; diſpōne, et determinatione diuerſimodè propter rationis diuerſitatē determinant.*

38 *Affectio, & dilectio maior præſumitur erga iam natos, quàm erga naſcituros.*

40 *Diſpoſitio teſtatoris ex mera voluntate facta non intelligitur ſecundum legis diſpōnem, ſecus, ſi ex neceſſitate facta eſſet.*

42 *Pactum futuræ ſucceſſionis conſeruandæ eſt potiùs quædā proteſtatio, quam pactum de futura ſucceſſione viuētis, & ualet; Secus eſt in pacto perdendæ, vel quærendæ ſucceſſionis.*

44 *Hæc verba pleno iure, & cum iure utendi, & fruendi non ſolū proprietatem, ſed etiam vſumfructnm denotant.*

45 *Deſcendētes, uel liberi ſub noīe hæredū copulatiuè vocati cum aſcendentib. ſucceſſiuè poſt mortē aſcendentiū vocati cēſent.*

46 *Renunciatio generalis intelligitur facta reſpectu iuris, ꝙ qui habet, uel habere poteſt.*

47 *Renunciationis verba generalia comprehenduntur omnia, quæ dolum non continent.*

EPITOME.

VSumfructum in bonis dotalib. maternis poſt mortem matris deberi filijs exiſtentib. & nō patri, tum propter pactum ab ipſo patre cum matre initum, ꝙ ea ſine liberis prædecedente uſusfructus dictorum bonorum ad ipſum pertineret, tum propter reſeruationem ſibi de dictis bonis expreſsè factam à filijs renunciantib. hæreditati paternæ in manibus patris, tum propter alia hic poſita, & conſequenter patrem in his caſib. dicto uſufructui renunciaſſe, illumq; filijs remiſiſſe, plenè demonſtraẛ.

CONSILIVM CXL.

VISO puncto nobis exhibito, in quo ſeries facti narraẛ, & inſtr̄a ad cām facientia ſummariè, & in partib. tm̄ neceſſarijs referunẛ, tota præſentis conſultationis difficultas in eo uertitur; utrum bonorum maternorum uſusfructus ſtatim mortua Illuſtriſs. D. Eliſabetta, Illuſtriſs. Duciſſæ D. Iacobæ eiuſdem filiæ de iure debitus fuerit; adeò ꝙ D. Duciſſa ꝯ hæredes olim Marchionis Philippi eius patris, qui dictum uſumfructum, ipſa ꝯdicente, per annos xj. vel xij. continuos percepit, ad reſtitutionē illius agere poſſit. Et primo quoad uſumfructum bonorum dotalium. 32. millium aureorū, & matutinæ donationis x. millium aureorum, q̃ d. D. Eliſabettæ Comes de Aſſia primus maritus fecerat, primo aſpectu vr̄ dicendum, illum, uiuente Marchione Philippo, d. D. Iacobæ non fuiſſe debitū, & ꝯñr illum de iure ab hæredib. dicti Marchionis per
1 D. Iacobam peti non potuiſſe, quia † regulariter in bonis maternis filiorum uſusfructus debetur patri, ut per totum ti. C. de bon. mate. maximè in l. 1. & 2. l. cū oportet, & in l. fi. C. de bon. quæ liber. niſi in quibuſdam caſib. à iure exceptis, de quib. in auth. excipitur, & in auth. idem eſt, & ibi gl. & doct. C. de bon. quæ libe. & in d. l. cum oportet §. ſinaūt cum ſim. inter quos non reperitur caſus, de quo nunc agitur. Secundo ſtantib. conuentis, & promiſſis in inſtr̄is confectis tàm de anno 1503. q̃ de anno 1508. ac de ann. 1522. vr̄, ꝙ uſusfructus dictorum bonorum acquiſitus fuerit Marchioni Philippo: nā in primo inſtr̄o dotali confecto de ann. 1503. ipſe conuenit cū patre Illuſtriſs. Do. Eliſabettę uxoris ſuæ eius noīe ꝙ in caſu, quo ſibi p̄decederet D. Eliſabetta ſine filijs, ipſe haberet uſumfructuū: ſimiliter & in inſtr̄o tranſlationis hypothecæ confecto de anno 1508. in caſu, quo D. Eliſabetta p̄decederet ſine filijs, reſeruauit ſibi uſumfructum dictorum bonorum dotalium, & donationis matutinæ, nec non in inſtr̄o facto cum Illuſtriſs. D. Iacoba de anno 1522. ſuper renunciatione hæreditatis paternæ, ipſe Marchio Philippus ſibi reſeruauit uſumfructum in bonis maternis, quatenus, & in quantum priora inſtr̄a concedant, & ꝯñr non in oīb. caſibus, nec abſolutè præfatus Marchio Philippus reſeruauit ſibi ex pacto uſūfructum dictorum bonorū, ſed uel in caſu, quo D. Elſabetta p̄decederet ſine filijs, uel in caſu, quo ex inſtr̄is deberetur; ergo in alijs caſib. non expreſſis, ut in caſu, quo D. Eliſabetta p̄decederet ſibi cum filijs, & in caſu, quo uſusfructus ſibi non debereẛ ex priorib. inſtr̄is non debet cenſeri quoad uſumfructum ēt ipſi Marchioni p̄iudicatū, quia regula eſt,
2 † ꝙ caſus omiſſus, & non prouiſus à ꝯhentib. remanet ſub diſpōne iuris cōis, l. ſi cum dotē in prin. ubi eſt opt. tex. ad propoſitum ff. ſol. matr. l. ſi ſtipulatus in fi. ff. de uſur. l. ſi extraneus ff. de cond. ob cauſ. l. cōmodiſſimè ff. de lib. & poſth. c. 2. de tranſlat. prælat. & cle. ne romani de elec. ſed de iure cōi vſusfructus bonorum maternorū patri debeẛ, ut ſup. ergo &c. Tertio facit, nam, ut ꝯſtat ex dictis inſtr̄is, Marchio Philippus prouidit ſibi in caſib. de quib. ſup. ergo in caſu non prouiſo ſeruanda eſt prouiſio legis ordinaria, q̄ eſt, ut patri in bonis maternis filij uſusfru-
3 ctus debeatur, q̧a † & ſi prouiſio hoīs tollat ꝓuiſionem legis extraordinariam l. fi. C. de pact. conuent. l. maritus C. de procu. non tn̄ tollit, nec ceſſare facit ordinariā legis prouiſionem gl. in l. 2. & ibi doct. C. de iur. emphi. l. q̄ro. §. inter locatorem, & ibi Barto. Pau. de Caſt & alij ff. locat. l. fi. C. de non num. pec. l. creditor ff. ſi cer. pet. & faciunt, q̄ hn̄r per gl. Cyn. & Bal. in l. ꝯctus, C. de fid. inſtr. per Bar. in l. 1. §. inde quęritur ff. de publica in fi. per Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de empt. & uend. §. ſciendum in uerſi. de emptore loquiẛ, & in addit. ſeq. & per Alex. in l. ſi cū do-
4 tem in prin. in 1. col. ff. ſol. matr. Quarto † æqualitas tàm in conſtituendo, q̃ in eius argō, ac ēt in pactis de lucrando ſeruanda eſt inter dotem, & donationem p̱p̱ nuptias, ut in auth. de æqualit. dot. in prin. auth. æqualitas. C. de pact. conuen. & auth. ſed iā neceſſe. C. de don. ante nup. ſed quoad donationem p̱p̱ nuptias factam à Marchione conuentum eſt, ꝙ ipſo p̄moriente ſiue cum liberis, ſiue ſine liberis uſuſfructus donationis acquiraẛ D. Eliſabettæ, ergo idē dicendum eſt, fuiſſe conuentum quoad dotem, vt ipſa D. Eliſabetta p̄decedente cum, uel ſine liberis uſusfructus bonorum dotalium ipſi Marchioni debeatur. Quinto ēt abſq; eo, ꝙ aliter reducantur ad æqualitatem, ſed intelligēdo pacta facta inter ipſos coniuges in primo, & ſecundo inſtr̄o illis modis, quib. facta reperiuntur adhuc dr̄ ſeruata æqualitas, quia cū Marchioni uſusfructus de iure deberet in caſu liberorū ex iuris diſpōne d. l. 1. & 2. cum ſim. ſ. alleg. C. de bon. mat. adhoc, ut in utroq; caſu, vcꝫ ēt in caſu non extantiū liberorum ſuper uſufructu eſſet ſibi prouiſum, prout in utroq; per pactū fuerat de uſufructu ꝓuiſum Illuſtriſs. D. Iacobæ, ſatis fuit conuenire ſolū, ut in caſu non liberorū uſusfructus debereẛ ipſi Marchioni, cū in caſu liberorū ſibi eēt prouiſum de iure cōi, & ꝯñr intelligēdo pacta hinc inde, ꝓut in d. inſtr̄is iacent, inter coniuges dicetur ſeruata æqualitas, ſeu res ad æqualitatē redacta. Sexto ꝙ ēt in caſu extantiū liberorū Marchioni uſuſ-

fructus

fructus bonorum maternorum fuerit debitus ſatis
colligitur ex contentis in inſtr̃o tranſlationis hypo
thecæ celebrato de ann.1508.in quo inter alia cau
tum eſt,ꝙ ſi contingeret,ꝙ ambo, uel alter excede
re deberet relictis liberis,tunc ſm̃ tenorem priorũ
inſtr̃orum dotalium cum ſucceſſione,& uſufructu
bona,de quib.in dicto inſtr̃o,deberent,& reſeruata
cenſerent inter eos: item quoad tp̃s uitæ utriuſq; &
poſt alterius obitum alter ſuperſtes eſſet, quoad ui-
xerit,ut uſufructuarius & poſſidere,& uti,& frui ſta
tuerunt &c. Ex quib.infertur,ꝙ prouiſum fuit quo
ad uſumfructum ẽt in caſu,quo alter alteri,& è ꝯ p̃-
decederet cum liberis,& cũ in uerbis nulla ſit ambi
guitas,non debet admitti uoluntatis q̃o l.ille aut il-
le,ff.de leg.3.l.continuus.§.cum ita ff.de uerb. obli.
cum ubiq; not.Septimo conſiderandum eſt,ꝙ in in
ſtr̃o facto de anno 1522.in quo Illuſtriſ. D. Iacoba
renuntiauit hæreditati,& ſucceſſioni paternæ, fuit
ipſi D.Iacobæ,& fratribus & ſororib.ſuis reſeruata
ſucceſſio in bonis maternis,† ꝙ abſq; dubio nõ põt
intelligi,niſi quoad proprietatem, non aũt quoad
uſumfructum,qui de iure patri debetur, ut s̃. tũ ꝗa
prouiſio hoĩs non tollit prouiſionem legis ordina-
riam,ut s̃.tum ꝗa † ꝯctus,ſeu diſpoſita in ꝯctib.regu
lantur in dubio ſm̃ ius cõe,uel ſtatutarium, aut lo-
ci conſuetudinem,ad not.ꝑ Bar.& alios in l. ut iuri
iurandi.§.ſi liberi ff.de ope.liber.l.ꝙ ſi nolit.§.ꝗ aſſi
dua.ff.de ædil.edict.& hr̃ in c.cum dilectus de con-
ſuetud.ꝑ Alex.poſt Bar.& alios in l. hæredes mei.§.
cum ita.ff.ad Treb.& cõiter ſcribentes in l.Gallus §.
quidã rectè.ff.de lib.& poſth.tum ꝗa ſucceſſio ma-
terna pariter fuit reſeruata D.Iacobæ, & fratrib. &
ſororib.ſuis naſcituris: Sed quoad fratres,& ſorores
qui nunq̃ in rerũ natura fuerunt, & ſic in nullo mõ
renũciaſſe dici poſſunt,reſeruatio ſucceſſionis ma
ternæ non põt dici facta reſpectu uſusfructus, ſed
ſolum reſpectu proprietatis,ꝗa quoad partẽ dicto-
rum fratrum,& ſororũ uſusfructus patri fuiſſet de-
bitus,nec aliqua potuit rõ conſiderari,quare illorũ
uſusfructus non debuerit pertinere ad Marchionẽ
patrem;ergo idem dicendũ eſt ẽt reſpectu Illuſtriſ.
D.Iacobæ,ꝗa ſub una,& eadẽ determinatione fue
runt poſiti,& una,& eadem determinatio reſpiciẽs
plura determinabilia illa debet pariformiter deter
minare l.nam hoc iure ff.de uul.& pup.cum uulga.
¶Octauo p̃dicta confirmantur, ꝗa per reſeruatio-
nẽ expreſsè factã de hæreditate, & ſucceſſione ma-
terna ab ipſa D.Iacoba nõ põt dici reſeruatus uſuſ
fructus bonorum maternorum aliàs debitus de iu
re ipſi patrij, ꝗa † & ſi dicta reſeruatio ſucceſſionis
maternæ facta non fuiſſet,tñ oĩno tacitè ſubintelli-
gebatur,ꝗa reuuntiando paternę hæreditati,nõ po
terat dici renuntiatum maternæ, ꝗa nihil habent
cõe,ut colligitur ex ijs,q̃ hñr in c.q̃uis de pact. in 6.
& arg.l.fi.C.de dot.ꝓmiſſ.& hoc eſt iuris notiſſimi;
ſed regula eſt,ꝙ expreſſio eorum,q̃ tacitè inſunt, ni
hil operatur,qñ exprimuntur eo mõ, quo inſunt l.
hæc uerba ff.de leg.1.l.non rectè de fideiuſſo. ergo
expreſſi reſeruatio ſucceſſionis maternæ operari
non debet,ut ipſi.D.Iacobæ dicatur reſeruatus uſuſ
fructus.¶Nono ꝙ per reſeruationem ſucceſſionis
maternæ non poſſit inferri,neq; concludi conuẽtio
ualida ſuper uſufructu hæreditatis maternæ, ut ille
debeatur D.Iacobæ,ſeu certo mõ ipſi Marchioni,
ita demonſtratur,quia cum dicta conuentio facta
fuerit uiuente D.Eliſabetta matre D.Iacobę,& vxo
re d.Marchionis,† ſequit,ꝙ talis conuentio ẽt iur̃o
firmata tanq̃ facta ſuper ſucceſſione uiuentis,nõ in-
teruениente ipſius conſenſu,non ualuit ipſo iure,tã
quam ꝯ bonos mores ẽt canonicos, & tanq̃ ſapiẽs
uotum captandę mortis l.fi.C.de pac.q̃ lex ſm̃ doc.
ibi procedit ẽt in filijs paciſcentib.item non ſolum,
qñ fuit conuentum ſuper hæreditate,uel eius quot
ta,ſed ẽt ſuper reb.particularib.vt uolunt ſcrib.cõi-
ter in l.fi.per illum tex.canon.in d. c. q̃uis de pact.in
6.& legiſtæ in l.ſtipulatio hoc mõ cõcepta.ff.de uer
bo.obl.ergo talis conuentio,& reſeruatio ualeat,&
effectum habeat,non debet intelligi, nec interpre-
tari,vt cenſeatur facta quo ad uſumfructum, arg.l.
quoties ff.de uerb.obl.& ff.de reb.dub.& ff.de regu.
9 iur.& l.merito ff.pro ſocio.¶Decimo ſic arguit,† ſi
Marchio Philippus uoluit uſumfructum ſibi debe-
ri in caſu,quo D.Eliſabetta p̃decederet ſine liberis
multo magis hoc dicendum eſt uoluiſſe, ſeu reſer-
uaſſe ſibi illum in caſu liberorum, tum ꝗa de iure
in caſu iſto ſibi magis erat debitus.d.l.1. & 2. C. de
10 bon.mater.tñ ꝑꝑ onera mr̃imonij, † q̃ adhuc dñr
durare ſoluto mr̃imonio,qñ ſuperſunt filij l. ꝓ one
rib.l.ubi adhuc C.de iur.dot.ꝑ Bart. in l.ſi fraudator
§.ſi à ſocero,& ibi Alex in addi. ff. de his, q̃ in frau.
credi.qui allegat Bar.in l.ſi cõſtante in 10.q.2.q.prin
cip.ff.ſol.matr. ¶Vndecimo inducta ad unum effe
ctum non operantur ꝯrium, & inducta ad fauorem
non operantur odium l.ꝙ fauore C.de legib. & in-
ducta ad augumentum non debent operari dimi-
nutionem l.legata inutiliter ff.de leg.1. & ff. de adi-
mẽ.leg.l.nulla iuris ff.de legi.ſed Marchio in inſtr̃o
confecto de anno 1522.reſeruauit ſibi uſumfructũ
bonorum maternorum filiæ,quatenus,& inquantũ
priora inſtr̃a concedant; ergo ex iſta reſeruatione
facta non debet induci renunciatio uſusfructus, ꝗ
de iure cõi ſibi debebatur, nec ex hoc, ꝙ uoluerit
ſibi Marchio prouidere in caſu,quo priora inſtr̃a ſi
bi concedant uſumfructum,debet dici, ꝙ ſibi præ-
iudicauerit,ſeu pręiudicare uoluerit gñaliter quo
ad uſumfructum ſibi de iure cõi debitum. ¶ Duo-
decimo conſiderandum eſt,ꝙ principale fundamẽ
11 tum,ꝙ fit pro D.Iacoba,eſt,† ꝙ argm̃ à ꝯrio ſenſu in
ꝯctib.ſumi põt ad fauorem ꝯhentium l. inter ſoce-
rum §.cum inter cum ſimil.ff.de pact.dotal.ſed pro-
fectò illud argm̃ tunc põt capi, qñ in caſu ꝯrio, ſeu
omiſſo militat ꝯria rõ,& ita procedat tex.in d.§.cũ
inter,quem pro ſingulari allegat Abb. in c. cũ apo-
12 ſtolica de his,quæ fiunt à pręla.ſin.conſ. ca.† ſecus ſi
in caſu ꝯrio non militaret rõ ꝯria,ſed eadẽ,uel ma-
ior,uel ſimilis,qm̃ tunc in ꝯctib.non procederet ar-
gumentum à ꝯrio ſenſu,ſed argm̃ à ſimili,uel ab æq
pollentib.ut in utroq; caſu eadem eſſet diſpõ iuris,
ita uoluit Bald.in l.empti.C.de actio empti, & in l.
apud antiquos C.de furt.qui ſic declarat, & hęc eſt
rõ,quare in d.l.ſi cum dotem in prin.non habet lo-
cum argm̃ a ꝯrio ſenſu ad effectum,vt dos eſſet ma-
riti, ſed caſus omiſſus remanet ſub diſpõne iuris
cõis,vt per Alex.ibi in 10.col.in uerſ.ſed adhuc, &
per eundem in l.ſi extraneus ff.de cond.ob cauſ.qui
allegat not.per gl.in l.cum prætor ff.de iud. in uerſi.
vr̃,& not.per Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de diſput.
& alleg.§.poſt hoc,uerſi.uel rõ obſtat &c.& faciunt
not.per Bal.in l.4.C.de fideic.ſed in caſu nr̃o nõ mi
litat rõ ꝯria in caſu omiſſo,& contrario, vcꝫ in ca-
ſu,quo D.Eliſabetta decederet cum liberis, ſed ea-
dem,uel maior,quia ſi Marchio ſibi prouidit in ca
ſu, in quo non extarẽt filij oẽs,ꝙ uſusfructus bono
rum dotalium ſit ſibi debitus,multo magis,uel ſal-
tem pariter dicendum eſt, ꝙ uoluerit prouidere ſi
bi in caſu,quo extarent liberi, tum quia in hoc ca-
ſu de iure cõi debebatur d.l.1.& 2.C.de bon.mater.
tum ꝑꝑ onera matrimonij ſubſtinenda hoc eſt ꝑꝑ
liberos nutriendos. arg. d.l.pro oneribus & d. l.ubi
adhuc,& c.ꝑ ueſtras de don.inter uir & uxor. cum
ſimilib.

ſimil ib.ſup.alleg.igitur &c.¶ Cæterum rectè oībus
conſideratis,exiſtimamus,prædictis oīb. nō aduer
ſantib.contrariā de iure uerius eſſe , ꝙ uſusfructus,
de quo ſupra,præfato Marchioni non fuerit debi-
tus,& à die mortis d.D.Eliſabettæ,ſeu à tpe , quo ꝑ
dictam D.Iacobam Marchio fuit requiſitus , hære-
des ipſius Marchionis teneantur ad ſatisfactionem
eorum,quæ rōne dicti uſusfructus Marchio perce
pit;& q̃uis de iure cōi regulariter ad patrem perti-
neat vſusfructus bonorum maternorum filij , ut ſu-
13 pra,tn̄ † pater pōt in illo ſibi præiudicare,uel illi ex-
preſsè renuntiando, argu.l.ſi quis in conſcribendo
C.de pact.c.ſi de terra,c.accedentib. de priuileg. c.
ad apoſtolicam,c.ſtatuimus de regularib.c. q̃ peri-
culoſum.7.q.1.& remittentib. actiones ſuas non eſt
amplius regreſſus ad eas l.quæritur §.ſi uenditor ff.
de ædil.edict.& in terminis hoc uoluit Bal.in auth.
excipitur in fin.uerb.C.de bonis,quæ liber. & in d.
l.cum oportet per illum tex.in §.cum aūt,uel taci-
tè uſufructui renuntiando,ut in d.l.cum oportet §.
ſin aūt,& ibi Bar.Bal.& alij.Nec obſtat d.l.cū opor-
tet §.cum aūt,vbi vr̄ probari,ꝙ in caſib.in quib.pa-
tri in bonis filij debetur uſusfructus de iure,niſi ſpe
cialiter renunciauerit , pater eum habere debeat,
quia primo dici pōt,ꝙ ſpāliter,& apertiſſimè dice-
retur renuntiare per id, quod colligitur à cōtrario
ſenſu ſuæ diſpoſitionis,ſeu conditionis appoſitæ,vt
infra dicetur ſtatim per text. in l.ſi quis locuples in
fin.ff.de manumiſs.teſta.Secundo reſpondetur,ꝙ il
le tex.procedit in uſufructu medietatis bonorum
filij reſeruato a iure ipſi patri in pręmium emanci-
pationis,& aliud eſt in uſufructu aliàs regulariter ip
ſi patri debito in bonis maternis,ſeu aduentitijs fi-
lij,quia tacitè pōt remitti à patre , vt in eadē l.in ea-
dem l.in §.ſin aūt cum ibi not.per doct.Sed in caſu
nr̄o Illuſtriſs. Marchio Philippus renuntiauit uſu-
fructui non ſimpliciter,permittendo filiam habere
fructus,& illam uti,&frui bonis maternis,ſed ex cō
uentis,& pactionib. diuerſimodè factis in diuerſis
inſtr̄is,ergo &c. Quòd aūt Marchio dicto uſufru-
ctui renuntiauerit non abſolutè,& gn̄aliter, ſed ſo-
lum in caſu,quo contingeret D. Eliſabettam eius
uxorem ſibi prędecedere cum liberis communib.
multifariam,diuerſiſq; modis demonſtratur,& pri
mo ex ijs,quæ hn̄r tàm in primo inſtrumento facto
de anno 1503.q̃ in ſecundo de anno 1508. in quib.
uolens Marchio ſibi prouidere ſuper uſufructu re-
rū,& bonorum dotalium D. Eliſabettę uxoris ſuæ
poſt mortem ipſius pactus fuit , ꝙ in caſu , quo D.
Eliſabetta coniux ſua ei prædecederet ſine filijs cōi
bus,ipſe Marchio haberet uſumfructum dictorum
bonorum,ergo à ꝯrio ſenſu infertur, ꝙ ipſa decedē
te cum liberis cōibus,prout deceſſit, cōueniſſe par
tes videntur,ꝙ uſusfructus ad eum ſpectare non de
beat,tum quia ſi hoc uoluiſſet cōtrahentes,hoc di
xiſſent,arg.c.ad audientiam de decim.l unica §. ſin
uerò C.de cad.tollend.cum ſim. alleg. per gl.in d.c.
14 ad audientiam;tum ēt quia † in contractib. ſiue bo
næ fidei,ſiue ſtricti iuris licitum eſt ſumere argm̄ à
contrario ſenſu ēt ad præiudicium contrahentiū,
& iuris,ꝙ aliàs eis de iure deberetur uulgata l.inter
ſocerum §.cum inter ff.de pact.dotal.quem tex. do
ctores cōiter in uarijs locis ad hoc allegant , ut ibi
per Bar.& per ipſum,& alios cōiter in d.l.ſi cum do
tem in prin.& in d.l.ſi extraneus, & per Alex.qui at
teſtatur ſcrib.ita uelle cōiter in l.1.§. huius rei ff.de
offi.eius,cui mand.eſt iuriſdict.& illū tex.ēt ad hoc
reputat ſingularem Abb.in d. c. cum apoſtolica de
his,quæ fiunt à prælat.ſine couen.cap. & ſimiliter ꝑ
illum inquit Bal.in l.uoluntas. C. de fideicōmiſſ. in
2.col.uerſi. pone &c. ꝙ ſi feudum eſt mihi à domi-
no conceſſum ea lege,ut extra agnatos non alienū,
an intra agnatos dicetur permiſſum ? certe ſi dice-
retur ꝙ ſic , eſſet abſurdum,& contra naturam,&
conſuetudines feudorum ; tamen concludit Bald.
ibi,ꝙ poſſit alienari,& transferri ad ipſos agnatos,
arguendo à contrario ſenſu ex uerbis dicti pacti, ꝑ
tex.in d.l.inter ſocerum.§.cum inter;ex quibus col
ligitur, ꝙ ſumitur argm̄ a contrario ſenſu cōtra na
turam contractus,& in præiudicium alterius paci-
ſcentis,& ad fauorem ēt tertij,qui non interfuit cō
tractui:& hoc idem per illum tex.&per alia iura vo
lunt Bal.in l.uendit.C.de act.emp.Alex.in conſ.118.
cum ſeq.& in conſi. 46. in 2.uol.& in conſi. 5. in 4.
uol.Bal.in l.3.C.de inſt.& ſubſt.ſub condit.fact.bo-
nus tex.in l.pecuniam ff.ſi cert.pet. & Pet. de Anch.
in c.canonum ſtatuta uerſi.quid aūt dices de argu.
15 extra.de conſtit.† & iſte intellectus , qui ſumitur à
contrario ſenſu ex uerbis contractus,dici pōt intel
lectus expreſſus,gl.not.in c.humanum genus diſtin
ctio.1.bonus text.in l.qui teſtō §.mulier ff. de teſta-
mentis,& l.ſi quis locuples in fi. ff. de manumiſſ. te-
ſtamen.ubi apertiſſimè id conſtare dr̄, quod ex di-
ſpoſitione à contrario ſenſu colligitur: & quamuis
coniecturata,& indirecta dicatur mens, quæ à con
trario ſenſu infertur d.l.apud antiquos C. de fur.&
ibi Bal.& latè per Alex.ibi,& in d.l.1.§.huius, & vr̄
tex.in d.c.cum apoſtolica,ubi Abb.cum ſim. tamē
hr̄ pro expreſſa quoad iuris effectū, vt uoluit Abb.
in d.c.cum apoſtolica,argō c.ex parte de ſponſalib.
ergo p̄fatus Marchio paciſcendo , ꝙ liceat ſibi uti,
& frui bonis dotalib. eueniente caſu , quo D.Eliſa-
betta ſibi prædeceſſerit ſine liberis,cenſetur apertiſ
ſimè,& expreſsè renuntiaſſe uſufructui in caſu,quo
illa prædeceſſerit cum liberis , argumento dicti §.
cum inter,qui tex.probat , ꝙ in caſu omiſſo ibi dos
remaneat marito ꝓ liberis,non ex eo,ꝙ caſus omiſ
ſus habeatur pro omiſſo , ſed remaneat in diſpōne
iuris cōis,prout vr̄ uoluiſſe Soc.in conſi.9.in 1.uol.
ſed hoc contingit ex ui pacti,quia hoc actum intel
ligi debet inter contrahentes,ut liberis ſuperſtitib.
filia defuncta dos retineatur,& ſic ex pacto,ꝙ non
poteſt dici niſi à contrario ſenſu illius , quia in ſen-
ſu directo hoc actum inter contrahentes non fue-
rat,ſed ſolum ꝙ defuncta filia in matrimonio ſine
liberis,dos patri reſtitueretur,ut ibi. Et ꝑ iſtud tol-
litur id,ꝙ uoluit Soc. in d. conſi. circa intellectum
d.§.cum inter;qm̄ uerum nō eſt, ꝙ de iure commu
ni dos debeat remanere penès maritum pro filijs,
muliere decedente cum filijs,ſed ſiue cum liberis,
ſiue ſine liberis deceſſerit , dos profectitia reuerti-
tur ad patrem ſm̄ ueram,et magis cōem opinionē
doct.in l.poſt dotem,& ibi Alex.in 11.col.ff.ſol.ma
tr.& ita ſaluatur cōis intellectus traditus textui in
d.§.cum inter , de quo ēt latius infra dicetur in re-
ſponſionibus contrariorum. ¶ Secundo principa-
liter facit,nam ex quo Illuſtriſs. Marchio Philippus
prouidit ſibi in caſu non exiſtentiū liberorum,non
debet cenſeri in alio caſu omiſſo, vcȝ exiſtentium
16 liberorum ſibi uoluiſſe prouidere , quia † incluſio
unius eſt alterius excluſio , & Marchio eligendo
unum caſum , vr̄ alteri renunciaſſe l. maritus cum
multis adhoc allegatis per gl.C.de procur. l. fi. C.de
pact.conuen.l.cum prætor in prin.ff.de iud.Nec ob
ſtat,ꝙ prouiſio hominis facta in uno caſu , licet in
eo tollat extraordinariam prouiſionem legis d.l.
maritus,& d.l.fi.tamen non tollit prouiſionem legis
ordinariam in eodem , uel in alio caſu omiſſo per
ea,quæ dicta fuerūt ſupra circa prin.quia huic obie
ctioni infra reſpondebitur. ¶ Tertio principaliter
pro

pro D.Iacoba facit, nã ipſe Marchio tàm in ſecun-
dis inſtr̃is de anno 1508.q̃ in ultimis de anno 1522.
ſibi ẽt in caſu liberorum, ſeu filiorum cõium reſer
uauit, & pactus fuit vſumfructũ bonorum dotaliũ
ſuæ uxoris,ſiue ſucceſſionis hæreditatis maternæ,
qñ ultimo loco conuenit cum D. Iacoba eius filia,
inquantũ,& quatenus,ſiue in quantũ,& quid prio-
ra inſtr̃a ſibi dictum vſumfructum concederent, &
ſic uſumfructum ſibi deberi reſtrinxit ad caſum, in
quo priora inſtr̃a dotalia illum ſibi ↄcederent,& nõ
in alio,quia † illa uerba inquantũ,& quatenus, & ſi-
milia dñr eſſe limitatiua,& reſtrictiua,ut colligitur
ex not.per Bar.in l.1.ff.de cond.& demõ.l. Stichum
ff.de lega.1.& Bar.in extrauag.ad reprimen.in uerb.
prout:Sed in prioribus inſtr̃is dotalib.non reperiẽ,
ꝙ in caſu liberorum poſt mortẽ D. Eliſabettæ uſuſ-
fructus fuerit ſibi reſeruatus,nec debitus,ſed potius
ſpium,ut ex prædictis infertur, ergo non poſſumus
dicere dictum vſumfructum fuiſſe debitũ ipſi Mar-
chioni in caſu,qui euenit,vcȝ exiſtentium liberorũ:
ſi enim diceretur debitus,ſeu ꝙ ipſe debuiſſet di
ctum vſumfructum habere,profectò hoc fuiſſet nõ
ex ipſis inſtr̃is,nec ex diſpoſitis in illis, ſed ex iuris
cõis diſpoſitione, quæ vult patrem eſſe vſufructua-
rium bonorum maternorum filię,ut aiunt aduerſa
rij,qui fundant ſe in iure cõi,propterea quia caſus li
berorum fuit omiſſus : Sed ſolum Marchioni fuit
reſeruatus in caſu,quo priora inſtr̃a illum ſibi con-
cederent,ergo non põt dici reſeruatus, ſeu ſibi de-
bitus in caſu extantium filiorum,quia tunc ius cõe
illum concederent,non aũt priora inſtrumenta prę
ſtarent.¶ Quarto conſiderandum eſt,† ꝙ qñ D. Ia-
coba de anno 1522.in manib.Marchionis renuncia
uit opulentæ hęreditati paternę,ipſa ſibi reſeruauit
bona materna,cui reſeruationi pater conſenſit, er-
go debet intelligi ſibi facta reſeruatio pleno iure,
& ſic ẽt quoad vſumfructũ: ↄñtia probatur primo,
tum ex quo hæc reſeruatio ſucceſſionis,& hæredi-
tatis maternæ uenit exceptiuè ad renunciationem
prius factã de hæreditate paterna,debet intelligi in
iiſdem terminis,ſed renunciatio ſucceſſionis pater
næ dr̃ facta per Do.Iacobam pleno iure tàm quo ad
proprietatẽ,q̃ quo ad vſumfructum,ergo & ipſa re
ſeruatio ſucceſſionis maternę debet ſic intelligi,qa
exceptio intelligenda eſt ijſdem terminis,& debet
eſſe de dicto,& de regula l.nã quod liquidè in fin.ff.
de pen.leg.gl.& doctores in rubr. de reg.iur. in 6. &
in l.1.ff.eod.tit.Secundo quia ſi aliter diceremus,ꝑ-
fectò talis reſeruatio nihil fuiſſet operata, & fuiſſet
ſuperflua,qm̃ ẽt non expreſſa facta cenſebaẽ quoad
proprietatem,& non quo ad vſumfructum,quia ni
hil habet cõe ſucceſſio materna cũ ſucceſſione pa-
terna,ut clarum eſt,& arg.eorum,quæ hñr Inſtit. de
ſenatuſconſul.Tertull.& de ſenatuſconſul.Orific.in
c.quis de pact.in 6.& in l.fi.C.de dot.promiſ.ut ergo
reſeruatio expreſsè facta in caſu noſtro à D.Iacoba
de ſucceſſione materna aliquid operetur,debet in-
telligi, eam factam fuiſſe reſpectu uſuſfructus, ſeu
fructuum, tum quia uenit correſpectiuè, ut ſupra,
tum quia † quodlibet uerbum, & q̃libet oratio, &
diſpõ appoſitũ,ſeu appoſita in ↄ̃ctibus, & in inſtr̃is
cõi reſpectiuè inter partes debent aliquid operari,
& non fruſtratoria eſſe,ut uoluit Bal.in rubr. C. de
contrah.empt.in 9.q.Spec.in tit.de empt.& uend. in
§.1.uerſi.ſed quid,Alex.in conſil.66.in 4.uol. l. ſi qñ
ff.de leg.1.cum ibi not.& hr̃ in c.1. de reſcript.l.ſi qñ
in princ.C.de inoffi.teſt.& l.1.ff.ad munici.Nec ob-
ſtat,ſi diceret,ꝙ expreſſio eorũ, quæ tacitè inſunt,
nihil operatur l.hæc uerba ff.de leg.1.l. non rectè C.
de fideiuſ.Quia rñdetur,† ꝙ qñ id,quod tacitè ineſt,
non ex uoluntate,ſed præter uoluntatem ineſt, tũc
ſi exprimatur, expreſſio aliquid operatur etiam ul-
tra id,quod tacitè inerat,ut eſt tex.in l.talis ſcriptura
ff.de leg.1.per quem, & per alia ita concludit Barto.
quem cæteri ſequuntur in d.l. hæc uerba in fin. uer.
Sed ꝙ uſuſfructus debeatur patri in bonis maternis
filij,ſeu filiæ,non eſt ex uoluntate,ſed præter ſ.ex iu
ris diſpoſitione, quæ operatur hoc abſq; uoluntate
partium d.l.1.& 2.cum ſim.alleg.ſupra in prin. C.de
bo.mater.ergo huius expreſſio debet aliquid opera
ri:nihil aũt illud põt operari hęc expreſſa reſeruatio
ſucceſſionis maternæ factæ per D.Iacobam, niſi re-
ſpectu vſuſfructus,ut ſupra, ergo dicetur facta etiã
quoad vſumfructum.¶ Quinto ſuadentur prę̃miſſa
ex ijs,quæ poſt reſeruationem ſucceſſionis mater-
næ pater uoluit fore ſibi reſeruata in dictis bonis
maternis,nam ab illa excepit vſumfructum,inquan
tum,& quid ſibi priora inſtr̃a concederent:ergo in
fertur, ꝙ reſeruatio de bonis maternis facta à filia
dicebatur facta gñaliter reſpectu vſuſfructus, tum
quia exceptio declarat regulam,ſeu dictum, à quo
fit exceptio,ſimpliciter,& gñaliter poſitum, in quo
caſu loquatur,& qũo debeat intelligi d.l.nam quod
liquidè in fin.tũ quia reſtringendo ſe pater ad vſum
fructum debitum ſibi ex priorib. inſtrumentis cen
ſetur renunciaſſe vſufructui aliter debito per prædi
21 cta.¶ Sexto principaliter facit pro D.Iacoba, † qa
ipſa à renunciatione paterna excepit pariter, & ſi-
mul argentum factum,ueſtes,& alia mobilia,& ſuc
ceſſionem bonorum maternorum:ſed exceptio,&
reſeruatio de argento,ueſtibus,& ſimilib. facta fuit
pleno iure ad utilitatẽ filiæ,ergo idem dicendũ eſt
de exceptione, & reſeruatione bonorũ maternorũ
dotalium, & aliorum, quæ ſub ſucceſſione matris
continebantur, quia inter ipſas partes hæc fuerunt
parificata ad utilitatẽ filiæ, ergo à paritate actuum
arguẽdo dicendũ vr̃,ꝙ ipſa D. Iacoba voluerit ſibi
reſeruare ſucceſſionẽ,& bona materna pleno iure,
& quo ad vſumfructũ ẽt arg.c.tranſlato cũ ibi plenè
no.extra de ↄſtit.& no.per gl.in l.ſi quis ſeruo in fin.
C.de fur.& hr̃ per Soc.in l.1.in 2.col.ff.de leg.1.& ita
arguit text.in l.ſi ſocer in 2.reſp.ff.ſol.matr. ¶ Septi-
22 mo † ꝙ ex contentis in priorib.inſtr̃is de an. 1503.
& in ſecundis de anno 1508.in quib.conuentũ fuit,
ꝙ ſi D.Eliſabetta prædecederet ſine liberis,vſuſfru
ctus rerum dotaliũ pertinere deberet ad Illuſt.Mar-
chionẽ eius maritum,cenſeaẽ actũ, ꝙ in caſu, quo
ipſa prædecederet cum liberis, vſuſfructus ſpectare
debeat nõ ad ipsũ Marchionẽ, ſed ad liberos cões,
& ſic ad d.Do.Iacobam,oſtenditur, quia Marchio
paciſcendo ſibi in caſu tm̃ non exiſtentium libero-
rum vſumfructum,cẽſeri debet, ꝙ in caſu liberorũ
noluerit ſibi paciſci, qa ſi hoc uoluiſſet, id expreſ-
ſiſſet,arg.d.c.ad audientiam de deci.& in d.l. unica
§.ſin verò C. de caduc. toll. & hæc interpretatio fa-
cienda eſt ↄ̃ ipſum Marchionem, qui potuit in hoc
legem apertius dicere l.ueteribus ff.de pact.item in
dubio fieri debet interpretatio,ut in caſu iſto omiſ
ſo à parentib.ipſi uoluerint conſulere,& prouidere
cõibus filijs,& maximè ꝙ ipſa D. Eliſabetta mater,
de cuius bonis,ſeu de cuius bonorũ vſufructu age-
batur, potius uoluerit in caſu liberorũ ipſis liberis,
ꝓuidere q̃ ipſi marito,ar. l.cũ acuſſimi C. de fideic.
l. cũ auus ff. de cõd.& dem. & ad propoſitum facit
tex.ſecundum cõem intelligentiam in d.l.inter ſo-
cerum §.cum inter, per quem doct. uolunt cõiter,
ꝙ in caſu omiſſo,de quo ibi, uidelicet in caſu libe-
rorum contrahentes,hoc eſt auus maternus, & pa-
ter uoluerint ex pacto tacitè prouidere ipſis liberis
& non ipſis contrahentibus, ut in caſu illo omiſſo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pater retineat dotē non pro ſe, ſed pro liberis, q̃uis
ipſi poſiti fuerint in condõne,ut ibi,& arg. tex. in l.
Lucius la 2.ff.de hęr.inſt.& bene facit doctr. Bal. in
l.pro hæreditarijs C.de hære.actio.q̃ refert Alex. in
d.l.ſi cū dotem in 10.col.in fi.uerb.ibi,q̃ ſecūdo &c.
23 ubi uoluit, † ꝙ ſi mulier ſtipulata fuerit dotem ſibi
reddi,ſi decederet in matrimonio ſine liberis , ſi ꝯ-
tingat ipſam mori cū liberis, dos acquirit nō mari
to,cū quo fecit pactū, ſed ipſis liberis , ad quos ma-
ter affectionē habuit, ſeu habuiſſe cenſet , ēt ſibi li-
beri non eſſent hr̄des mulieris ſm Paul.de Caſtr.in
d.l.ſi cū dotē,& q̃uis Alex.aliud in hoc voluerit ibi
tn̄ opinio Bal.q̃ ſequit ēt Rom.& eſt de mente Pau.
de Caſt.in d.l.ſi cū dotem,vr̄ æquior,& ſatis ꝓbabi-
lis,& bene ꝓ ea facit tex.in d.l.inter ſocerū,& idem
ſenſit Bal.ibi,& in l.bebius eo.tit.itē ad ꝓpoſitum fa
cit id,ꝙ uoluit Pau.de Caſt.in d.l.ſi cū dotem,q di-
ſtinguendo dicit,vt refert ibi Alex.in 10.col. ꝙ aut
pater mulieris ſtipulatus eſt dotem ſibi reddi,ſi filia
deceſſerit ſine liberis , & tunc ſi decedat cū liberis,
dos debeat ſpectare ad ipſos liberos,vt hr̄des mulie
ris,& iſto mō dēt intelligi opinio Bar.de qua in d.l.
ſi cū dotem,q̃ ſic declaratam ſequit ibi Alex.& iſte
caſus ꝯuenit caſui noſtro,Aut verò pr̄ ſtipulatus eſt
dotē reddi filiæ,q̄ non interfuit ꝯctui,ſi ipſa deceſſe
rit ſine liberis,& tunc ſi decedat cū liberis,& ſic in
caſu omiſſo,dos dēt remanere apud virū, uel eius li
beros,ut hr̄des ſuos , non aūt vt hæredes matris,&
24 iſte caſus non ꝯuenit caſui nr̄o. ¶ Præterea † ſtante
cõſuetudine gn̄ali,de qua in d.l.ſi cū dotem, ꝙ mu-
liere decedente cum liberis dos acquirat ipſis libe
ris,& non debeat reuerti ad patrē , ut uolunt doct.
cõiter in d.l.poſt dotem,& ēt in d.l.ſi cū dotem poſt
gl.in l.dos à patre C.ſol.matr.ex quo inter ipſos cõ-
iuges factum fuit pactū,ꝙ ipſa uxore p̄decedente ſi
ne liberis vſusfructus ſit ipſius mariti,ſequitur, ꝙ in
caſu,quo ipſa decederet cū liberis,ipſe vſusfructus,
ſeu dos pleno iure cum vſufructu debeat ſpectare
ad ipſos liberos,qa ſic pactū dr̄ ꝯuenire magis con-
ſuetudini,ꝓut in dubio dēt conuenire l.ꝙ ſi nolit §.
qui aſſidua ff.de ædil.edict.l.licet C.locati:& quoad
vſumfructū ipſe pater, hoc eſt Marchio dr̄ ſibi p̄iu-
dicaſſe in caſu liberorū,ex quo ſolū expreſsè ſibi ꝓ
uidit de vſufructu in caſu, quo vxor p̄decederet ſi-
bi ſine liberis d.§.cū inter,& ibi Bal.& ꝑ ea,q̄ volue
runt Bal.& Ang.in l.pen.C.de falſ.cauſ.adiect.leg.&
in d.l.dos à patre.¶Cõfirmant iſta ꝑ doctrinā oīum
ſcribentium qui ponunt qõnem,qn̄ pater dans dotē
fuit ſtipulatus à marito dotem ſibi dotanti reddi,ſi
mulier,hoc eſt filia deceſſerit ſine liberis,& euene-
rit caſus ꝯrius,& omiſſus,qa deceſſerit cum liberis:
cõcludunt doc. ꝙ non debeat redire ad ipſum pa-
trem,q in caſu liberorū cenſet ſibi p̄iudicaſſe,q̃uis
dubiū ſit,an tunc dos debeat remanere apud mari-
tum,& ſuos liberos,ut hæredes ſuus, vel apud libe-
ros,ut hæredes matris:ſatis eſt tn̄ quoad caſum no-
ſtrū,ꝙ in caſu omiſſo dos non debeat redire ad ip-
ſum patrē,ad quem de iure cõi,& ex illius diſpõne
reuerti debeat in vtroq; caſu,ſ.non extantiū, uel ex
tantium liberorū,ut uolunt doc.cõiter in d.l. dos à
patre,& in d.l.poſt dotē,& hæc doctrina eſt expreſ-
sè de mente Bal.Ang.Imo.& Alex.in d.l. ſi cū dotē,
in 9.col.ibi,& faciunt hæc ad q̄ſt.ꝑ text.in d.§.cum
inter,& Bal.ibi,& in d. l. beblius hoc uoluit in effe-
ctu,q̃uis dicat hãc qõnem eſſe de apicib.iuris, & in
illa emanaſſe ꝯſilia ꝯria doctorū excellentium, quo
rum aliquos refert ita diſputaſſe,& determinaſſe,ꝙ
ſi pater ſtipulatus fuerit dotem datā filiæ ſibi reddi
in caſu,quo filia deceſſerit ſine liberis,ſi ꝯtingat illā
decedere cum liberis,dos non dēt reddi patri ſtipu
lanti,ſed remanet penes maritū,non ut illi acquirat,
ſed ꝓ ipſis liberis,ēt ſi nō ſint hæredes matris: Ita di
camus in terminis noſtris , ꝙ q̃uis de iure cõi vſuſ-
fructus bonorū maternorū filiorū ſit patris per to-
tum C.de bon.mater.cū ſimil.tn̄ ſi pater fuit pactus,
& ſtipulatus ſibi vſumfructū dictorum bonorū in
caſu,quo ipſa mulier decederet ſine liberis, & eue-
nerit caſus ꝯrius,& omiſſus,quia deceſſerit cū libe
ris,tunc vſusfructus non dicet ipſi marito,ſeu patri
acquiſitus,nec debitus,quia in caſu omiſſo videbit
ſibi p̄iudicaſſe in uſufructu p̄dicto. ¶ Octauo ꝙ re-
ſeruatio facta per Illuſtr.D.Iacobā cenſeat facta ple
no iure , hoc eſt ēt quoad vſumfructū,ſuaderi pōt,
qm̄ conſiderandum eſt,ut inſpici pōt ex uerbis illis
inſtr̄i,quib.dr̄,ꝙ D.Iacoba in 32. millibus aureorū
maternæ dotis,& decim millib.matutinę donatio-
nis,&in comitatu Sphanhein ad Arcuknach perti-
nēte tranſlatis,uoluit exceptū,&expreſsè reſeruatū
eſſe ius,ita ꝙ ipſa in illis poſt mortē ſuæ matris ſola
uel cum alijs ſororibus , aut fratrib. ab eadē matre
natis ſuccedere debeat &c. ſed in dictis bonis ut
ſup.proximè ſpecificatis,in quib.ius hypothecę trāſ
latum fuit,ut in inſtr̄o facto de anno 1508. apparet,
mater d.D.Iacobæ, vcꝫ D. Eliſabetta habuit hypo-
thecā,& ius percipiendi fructus , & utendi fruendi
tm̄,donec ſors per Marchionē Philippū ſoluta fuiſ-
ſet,prout in dicto inſtr̄o euidenter inſpicit, ergo d.
D.Iacoba ſibi reſeruando id , ꝙ mater ſua habebat
in dictis bonis,expreſsè dicetur reſeruaſſe ius hypo
thecæ,& fructus poſt mortem eius matris , & licet
Marchio ēt ſibi in dicto inſtr̄o anni 1508. vſumfru-
ctum ſuper dictis bonis reſeruauerit,tn̄ illum ſibi re
ſeruauit in caſu,quo Do.Eliſabetta p̄deceſſerit ſibi
ſine liberis,in alijs ergo caſib. ipſa D. Eliſabetta uo-
luit dictū vſumfructum ad eā ſpectare:ſed D. Iaco-
ba poſtea in ultimo inſtr̄o an. 1522.reſeruauit in di-
ctis bonis id,ꝙ in illis habebat mater ſua , ergo ex-
preſsè vr̄ reſeruaſſe vſumfructū illorum poſt mortē
dictæ ſuæ matris.¶Nono facit,quia in inſtr̄o dotali
inito inter patrē D.Eliſabettæ,& patrē Philippi eius
mariti conuentū eſt,ꝙ ſi Eliſabetta p̄moreret abſq;
legitimis ex utriuſq; corpore deſcendentib.hæredi
bus,tunc Philippus eius uir habeat vſumfructū do-
tis,donec vixerit,ſi uerò Philippus vir p̄moreretur
ipſi Eliſabettæ uxori ēt cū,uel ſine liberis legitimis,
tunc ipſa Eliſabetta habeat vſumfructum ſibi dato
25 rū,donec uixeri:† Ponderanda eſt dictio,ſi uerò,q̄
regulariter , & propriè denotat diuerſitatē in iure,
& in facto c.1.§.qui uerò de regula li.6.& ibi no.Do
mi.expreſsè ſuꝑ gl.in uerb.ēt,facit §.ſi verò in auth.
de hære.& Fal.ergo ſequitur,ꝙ ſi D. Eliſabetta mor
tuo Philippo marito ēt cū liberis dēt habere vſum
fructum donatorum ſibi,non debet Philippus pręe-
mortua Eliſabetta uxore cum liberis habere vſum
fructum dotis ſibi datæ,alioquin non eſſet aduerſa
tio in iure,ſed identitas ꝯ naturā dictionis ſi uerò.
¶ Et quia uis tota p̄ſentis cõſultationis conſiſtit in
rn̄dendo ijs,q̄ ſupra ꝯ Illuſtr.D. Iacobā adducta fue-
runt,ideò ad illa nunc deueniendo,Primo non ob-
ſtat,ꝙ de iure cõi uſusfructus debeatur patri in bo-
26 nis maternis filij &c.quia † hoc eſt uerum regulari-
ter;ſed in pluribus caſib.limitatur hæc iuris cõis di
ſpō,ut hr̄ per gl.& doc.in auth.idem eſt in his C. de
bo.mat.& eſt gl.in auth.ut lice.matr.& auiæ in prin.
in uerb.parentib. inter quos caſus eſt iſte , qn̄ pater
uſumfructum illū remiſit filijs, ut ibi per illā gl. per
tex.in d.l.cum oportet §.ſi naūt,nec refert an expreſ
sè,uel tacitè remiſerit,ut ibi hr̄,& diximus ſup. cir-
ca princ.& facit text.in ſimili in l. Paulus ff.rem rat.
habe. ſed in caſu noſtro & tacitè , & expreſsè pater
remiſit,

remiſit,ut ex p̄dictis pro parte D. Iacobæ adductis
colligitur,& ex infra dicendis conſtabit, ergo &c.
¶ Secundo nō obſtat,ꝙ ex tenore eorū,q̄ in inſtr̄is
p̄ductis colligunť,nō poſſit dici patrē,hoc eſt Illuſt.
Marchionē Philippū remiſiſſe vſumfructū dictorū
bonorū maternorum D. Iacobæ, nec ex uerbis di-
ctorū inſtr̄orum hoc pōt inferri, niſi ex eo, ꝙ ipſe
Marchio ſibi pactus fuit,dictū vſumfructū in caſu,
quo D.Eliſabetta eius vxor p̄decederet ſine liberis,
& in caſu, quo priora inſtr̄a ſibi vſumfructum ꝯce-
derent:quia ex quo iſte caſus liberorū fuit omiſſus,
d̄et haberi ꝓ omiſſo,& remanere d̄et in diſpōne iu
ris cōis,ſm ꝙ patri talis vſusfructus debitus eſt,ut ſ.
Quia huc fundō, ꝙ eſt potiſſimum partis aduerſæ,
multipliciter pōt r̄nderi,&primo,† ꝙ caſus omiſſus
h̄r ꝓ omiſſo, q̄n non cōprehenderet ſaltē tacitè ex
mente ꝯhentiū, ſeu diſponentiū ſub diſpōne facta,
29 aut ſub ꝯtractu,ut eſt tex.in l.Titius §.Lucius,& ibi
Alex.poſt Bar.& alios ff.de lib.& poſth.per illū tex.ꝑ
quē ita ēt uoluit Bar.in l.Gallus §.& quid ſi tm̄ ff. de
lib.& poſth.l.fi. C.de poſth.hær.inſt. Bal. in l.ſi extra-
neus in vl.col.ff.de cond.ob cauſ.& dicit Old.in ꝯſ.
24.iſtæ ſunt allegationes &c.in 8.col.ibi, nec obſt.
p̄dicebať &c.ꝙ q̄n caſus omiſſus eſt ſimilis expreſ-
ſo,tunc non h̄r ꝓ omiſſo,ſed pro expreſſo d.l. ſi ex-
traneus, & not.in d.l.ſi cū dotē in princ. Similis aūt
dici pōt expreſſo,rōne mentis, & tacitæ uoluntatis
ꝯhentium,q caſum omiſſum qūocunq; uoluerunt
comprehendere,arg.l.noīs, & rei §.uerbū ex legib.
ff.de uerb.ſig.nā ex quo caſus omiſſus cōprehendiť
ex mente ipſorū ꝯhentiū ſub diſpōne,non d̄et dici
omiſſus,ſed cōprehenſus,arg.l.ſcire oportet §.aliud
ff.de excuſ. tut. Sed in caſu nr̄o ꝯhentes uoluerunt
comprehendere caſum uerbis omiſſum ſaltē à ꝯ̄rio
ſenſu caſus expreſſi,ergo &c.Nā ꝯuentū fuit tàm in
priorib.q̄ in ſecundis inſtr̄is,ꝙ vſusfructus bonorū
dotaliū deberet Marchioni in caſu, quo ipſe ſuper
uiueret D.Eliſabettæ decedenti ſine liberis, ergo à
ꝯ̄rio ſenſu vn̄r ſenſiſſe,& uoluiſſe ex ui pacti,& actū
d̄r inter eos,ꝙ in caſu liberorū vſusfructus ſibi non
debeať,ut eſt tex.clarus in d.l.inter ſocerū §.cum in
ter,cum alijs plurib.ad hoc ſ.alleg. Et id, † ꝙ ſumiť
& uenit ex argō ſumpto à ꝯ̄rio ſenſu,d̄r eſſe ex men
te ꝯhentium d.c.cū inter,& eſt bonus tex.in l. ſi quis
locuples in fi.ff.de manu.teſt.& in l. q in teſtō §.mu
lier ff.de teſta.& h̄r in l.1.§.huius ff.de offi. eius, cui
mā.eſt iuriſd.Bal.in d.l.apud antiquos,& ibi in apoſ.
C.de furt.& ſic q̄n caſus eſt penitus omiſſus taliter,
q ex mente ēt non comprehendať,tunc h̄r ꝓ omiſ
ſo,& remanet in diſpōne iuris cōis, ſed in terminis
noſtris caſus liberorū non eſt oīno omiſſus,ut ſ,er-
go &c.¶ Secundo r̄nderi pōt,ꝙ ex quo caſus omiſ-
ſus euenire,ſeu ꝯtingere non poterat in caſu noſtro
aliter,q̄ per mortē D. Eliſabettæ, ut ex uerbis pacti
colligiť, quia factum fuit de lucrando vſumfructū
bonorum dotaliū in caſu,quo illa deceſſerit ſine li-
beris,ille caſus omiſſus,& ꝯ̄rius non cenſeť omiſſus
ut remaneat in diſpōne iuris,ſed comprehenſus ex
tacita mente, & uoluntate ꝯhentiū per arg. ſumptū
à ꝯ̄rio ſenſu per text.in d. §.cū inter, quē ſi declarat
Salic.quē refert,& ſequiť D.Alex.in d.l. ſi cum dotē
in 9.col.ibi tertia fuit &c. & idem dn̄t, & ꝯcludunt
Rom. Io.de Imol.& Cuma. ibi,& eſt de mente Bal.
ibi,& Dyn.in c.ob gratiā de reg.iur.in 6.Secus, ſi ca-
ſus omiſſus aliter,q̄ per mortem mulieris potuiſſet
euenire,q͂a tunc haberetur pro omiſſo, & remanſiſ
ſet in diſpōne iuris cōis,& ita intelligatur tex.in d.l.
ſi cū dotē in prin.Et ꝯn̄r uerū erit dicere,ſtantib.prę
miſſis,ꝙ in caſu noſtro Marchio Philippus vſum-
fructum remiſerit in caſu exiſtentiū liberorū: q̄ in-
terpretatio amplectenda eſt,quia fauorabilis eſt ipſi
mulieri,& eius liberis,quibus per illud pactum ipſa
cenſetur uoluiſſe ꝓuidere ſuper bonis dotalibus,
vt dictū fuit. ¶ Præterea & tertio, ex quo in termi-
nis noſtris in caſu omiſſo, & ꝯ̄rio militat ꝯ̄ria ratio,
& non eadē,ſeu maior,ſequitur,ꝙ non debet cenſe
ri penitus omiſſus, ſed cōprehenſus per arg. à ꝯ̄rio
ſenſu caſus expreſſi,ut in caſu omiſſo dicať habere
locū ꝯtraria diſpō,vt not.uoluit Bal.in d.l.apud anti
quos,& ſequiť Alex.in d.l.ſi cum dotē in 10.col.ibi,
ſed adhuc &c.& ita intelligunt tex.in d.§.cū inter.
Quod aūt in caſu ꝯ̄rio militet ꝯtraria rō, ſatis ꝯſtat,
primo q͂a ex quo pactum fuit cū vxore, q̄ admiſit,
& ꝯſenſit Marchionē debere habere vſumfructum
ſolum in caſu,quo ipſa decederet ſine liberis, ſequi
tur,ꝙ in caſu liberorū ipſa vxor cenſeť uoluiſſe po-
29 tius ꝓuidere filijs ſuis,q̄ marito, q͂a † liberis cenſeť
habuiſſe maiorem affectionē,arg.l.Lucius la 2.ff.de
hær.inſt.& d.l.cū acutiſſimi,& d.l.cum auus cū ijs,q̄
hn̄r ꝑ Bal.in d.l.ꝓ hęreditarijs,& alijs,q̄ ſ.ad ꝓpoſitū
plenius adducta fuerunt. Præterea q̄n non extarent
liberi,una tm̄ rō militaret,vcꝫ fauor mariti, ſed in
caſu extantiū liberorum adeſt fauor nō mariti, ſed
liberorū,& dotis ēt,q̄ duo operari debent,ut poſſit
aſſumi argm̄ à ꝯ̄rio ſenſu per p̄dicta, & per ea, q̄ ēt
dixit Alex.in d.l.ſi cum dotem in 7.col.in uerſ. non
30 obſtat argm̄ &c.q dixit,† ꝙ prouiſio hoīs tollit pro
uiſionē legis ordinariā in caſu omiſſo,concurrente
fauore dotis,& filiæ,& ita intelligit tex.in d.l.cū do
tem.¶ Nunc quoad tertium argm̄ factum ad fauo-
rē hæredum Marchionis Philippi conſiderando, &
ponderando oīa geſta tā inſtr̄is dotalibus, q̄ in alijs
ſubſequentib.& diuerſo tp̄e factis,ꝙ cū ꝓuiderit ſi-
bi ex pacto facto cū vxore in illis caſib.expreſsè,per
talē ꝓuiſionem ſuā,q̄ eſt hoīs, nō d̄et tolli prouiſio
ordinaria legis ꝓuidentis in alio caſu non prouiſo,
q͂a ꝓuiſio hoīs licet tollat prouiſionē legis extraor
dinariā,ut in l.maritus C.de procur.l.fi.C.de pac.cō-
uen.tn̄ non tollit in caſu ſaltē non prouiſo prouiſio
nem legis ordinariā,qualis eſt illa, ꝙ patri in bonis
maternis filiæ debeať vſusfructus,per no.per gl.in l.
2.C.de iur.emph.cum ſimi.ſ.alleg. Hoc quoq; mini
mè obſtat Illuſt. D Iacobæ,quia ex proximè dictis
colligiť r̄nſio,primo, ꝙ in utroq; caſu d̄r facta pro-
uiſio tàm in caſu expreſſo,vcꝫ,in caſu liberorum,q̄
in caſu non extātium liberorum quoad uerba, ſed
31 non quo ad mentē omiſſo: Et ideò † prouiſio hoīs
potuit ſibimet homini p̄iudicare ēt quoad ea,q̄ ſibi
à iure regulariter dicebantur permiſſa, & conceſſa
l.q̄ro §.inter locatorem ff.loca.cum ibi no.l.pacta
cōuenta ff.de contrah.emp.l.ꝯ̄ctus ff.de reg.iur.l. ex
conducto §.ſi uis,iuncta l.ſi qs fundū §.1. & in l. ui-
demus §.1.ff.loca.l.lege C.eo.tit.l.fiſtulas §.frumen-
ta ff.de contrah.emp. iuncta l. q̄ fortuitis C. de pig.
actio.cum ibi no.& eſt tex.in l.emptionib.ff.de pac.
& not.in l.ius publicū ff.eo. Secundo r̄nderi pōt ēt,
ut dictum fuit ſupra in ultima r̄nſione præcedentis
contrarij.¶ Non obſtat quartum fundm̄ ꝙ obſeruā
dam æqualitatem inter dotem, & donationem in-
ter nuptias, dicendum v̄r,ꝙ ſicut quoad lucrandū
uſumfructum donationis ꝑꝑ nuptias non fit d̄ria,
an maritus, hoc eſt Marchio p̄deceſſerit cum libe-
ris,uel ſine,ut in dictis inſtr̄is h̄r, ita dicendum eſt
quoad lucrandum vſumfructum dotium,ꝙ non ſit
d̄ria,an D.Eliſabetta deceſſerit ſine liberis,uel cum
illis,arg.tex.in auth.de æqual.dot.in prin.& in auth.
æqualitas C.de pact. conuen. quia huic argō facile
r̄ndetur,illud.n.pōt retorqueri contra aduerſarios,
ꝙ ꝑꝑ æqualitatem conſeruandā pactum de lucran
do vſumfructum donationis propter nuptias edu-

ci dēt ad æqualitatē cum pacto de lucrando vſum-
fructū bonorum dotaliū, ut ſicut maritus ex pacto
non dēt lucrari illum vſumfructū bonorū dotaliū,
niſi in caſu,quo D.Eliſabetta illi p̄decederet ſine li-
beris,& nō in caſu liberorū,ita vxor nō debuerit lu
crari dictū vſumfructū donationis ꝑꝑ nuptias, niſi
in caſu, quo ipſe Marchio p̄deceſſiſſet ſine liberis,
ſed non in caſu liberorū, ꝗa vt illud pactū reducaꝭ
ad æqualitatē,id,ꝙ fuit in eo expreſſum in caſu ex-
tantiū liberorū,deduciꝭ, & haberi dēt ꝓ non adie-
32 cto,† cum ſit ꝯuenientius, ſtante inæqualitate inter
pactum de lucrando dotē,& pactū de lucrando do
nationē ꝑꝑ nuptias,ꝙpactum de lucrando dotē,per
ꝙ ēt minus conceditꝭ, trahat ad ſe pactū de lucrādo
donationē ꝑꝑ nuptias,ꝗ̄ è ꝯ̄,arg.tex.in auth.dos da-
ta,& in corpore,vnde ſumitur C.de don.ant.nup.&
ibi gl.& doc.& ad hoc dicendū ſuadet fauor dotis,
33 † ꝗ maior eſt,ꝗ̄ donationis ꝑꝑ nuptias arg.l.1.ff.ſol.
mat.iuncta l.vnica §.1.C.de rei vxo.act.ite ſic magis
fauetur liberis,quib.maximè circa hmōi lucra iura
multū fauent, ut ex p̄dictis colligiꝭ, & maximè ex
ijs,q̄ hn̄r in l.poſt dotē,& in l.ſi cū dotē ff.ſol.mat.&
in d.l.dos à patre C.eo.tit.cū alijs. ¶ Secundo dici
34 pōt,ꝙ † hæc æqualitas à iure introducta inter dotē,
& donationē ꝑꝑ nuptias, hodiè ſublata eſt ex ꝯſue-
tudine,ut not.ꝑ gl.in d.auth.ęqualitas,& ideò pacta
ēt inæqualia valebunt,arg.l.de quib.cum ibi no.per
Bart.ff.de legi.l.ꝙ ſi nolit §.ꝗ aſſidua ff. de ædi. edi.l.
in ſtipulationib.ff.de reg.iur.¶ Non obſt.quinta rō,
35 † quia illud,ꝙ à iure introductū fuit, ꝙ inter dotē,
& donationē propter nuptias ſeruāda ſit æqualitas,
ꝓcedit,qn̄ pacta eſſent hincinde facta, ꝗa illa debēt
eſſe æqualia,uel reducenda ſunt ad æqualitatē,ut in
d.auth.æqualitas cum ſimil. Sed ꝙ pactum factum
ſuper donatione propter nuptias debeat reduci ad
æqualitatē eius,ꝙ ꝯtinetur in pacto dotis,& eius, ꝙ
à iure cōi ꝯceditur,vel è ꝯ̄,hoc nō dn̄t iura inducen
tia æqualitatē,ſed ſolum uolunt, pacta facta hincin
de eſſe æqualia,ſeu reducenda eſſe ad æqualitatē,vt
hr̄,& not.maximè per glo.in d.auth.æqualitas,& in
corpore,unde ſumitur.¶ Non obſtat ſextum,conſi
derando,& ponderando ea,q̄ in ſecundis inſtr̄is de
anno 1508.ꝯfectis hn̄r,in quib. vr̄ cautum, ꝙ altero
coniugum decedente cū liberis,alius habeat vſum
fructum bonorū &c.quia breuiter rn̄deri pōt,ꝙ qn̄
iſtud fuit conuentum,non fuit abſolutè,nec ſimpli-
citer geſtū,nec ꝯ̄ctum,ſed habita relatione ad prio
ra inſtrumenta,hoc eſt inquantū,& quatenus prio-
ra inſtr̄a concederent,hoc eſt eo modo, quo inſtr̄a
36 priora diſponunt: † Vnde perinde eſt, ac ſi in dictis
ſecundis inſtr̄is fuiſſent deſcripta oīa ea,q̄ in priori
bus ꝯtinebantur,arg.l.oēs C.de præſcri.xxx.an.auth.
ſi quis in aliquo C.de eden.l.2.& ibi Bar.ff.de cōiug.
cum eman. lib.& in auth.de fil. ant. dotal. inſtr.nat.
Sed in prioribus inſtrumentis conuentum fuit, ꝙ
maritus lucretur fructus bonorum dotalium mu-
liere p̄decedente ſine liberis,vxor verò vſumfructū
habeat marito prædecedente cum, uel ſine liberis,
ergo hoc idem dicendum eſt fuiſſe conuentum in
dictis ſecundis inſtrumentis,nec aliter dicendū eſt,
quia hoc poſtea expreſsè actum fuit in dictis ſecun
dis inſtrumentis,ut ex ſequentib. uerbis ibi appoſi-
tis apparet: Ne igitur reſultet ꝯ̄rietas immediatè,&
incontinenti in eadē diſpōne, iſta interpretatio, &
declaratio facienda eſt,arg.l.non ad ea ff. de condi.
& dem.non.n.ſimpliciter,& indiſtinctè dictum fuit
in dictis ſecundis inſtr̄is factis ſuper tranſlatione hy
pothecæ de anno 1508. ꝙ alterò moriente cum li-
beris alius habeat vſumfructum, ſed limitatiuè, &
reſtrictiuè,inquantū,& quatenus priore inſtr̄a con-
cedant,quæ uerba reſtringunt,& limitāt diſpōnem
ad eam, quæ in prioribus inſtrumentis dotalib. ꝯti-
netur per ea,quæ hn̄r per Bar.in d.l.1.ff.de condi. &
dem.& in extrauag.ad reprimen.in verb.ꝓut cū ſim.
¶ Non repugnat ſeptimum fundm̄, ꝙ prima facie
videbaꝭ ſtringere,ꝙ vt pariformiter determinentur
D.Iacoba,& eius fratres, & ſorores poſiti ſub una,
eademq; determinatione quoad ſucceſſionem ma
ternam,debet intelligi, ut reſeruatio dicatur facta
ſolū quoad proprietatē,& non quoad vſumfructū,
37 arg.l.nā hoc iure ff.de vulg.& pup.Quia rn̄detur,† ꝙ
diuerſitatis rōnis operatur,ut determinata, & poſi-
ta ſub una, & eadem diſpōne, ſeu determinatione
diuerſimodè determinenꝭ,l.fi.C.de ſent.& interloc.
ſ̄m unam lect.& ibi Paul.Caſt. & Alex.in l.Gallus §.
quidam rectè in 4.col.ff.de lib. & poſth. Sed in caſu
noſtro diuerſa rō militat in D.Iacoba,& alia in fra-
trib.& ſororib.ergo debent diuerſimodè determi-
nari:nā Illuſt.D.Iacoba renunciauerat hęreditati pa
ternæ,quod non fecerunt ſorores,& fratres ſui,qui
ſperabantur naſci,& qui nunquam fuerunt in rerū
natura,& ſi nati fuiſſent,nihil patri remiſiſſent.Præ-
38 terea † maiorē affectionē,& dilectionē præſumitur
habuiſſe Illuſtr.Marchio erga D.Iacobā filiam iam
natam,quę illi renunciauit,ꝗ̄ erga naſcituros filios,
& nondum exiſtentes in rerum natura,à quibus ni-
hil habuit,nec habere ſperabat,argu.l.ſi cognatis ff.
de reb.dub.& in l.qui filiab.ff.de leg.1.in princ.cum
gl.iuncta l.nec adiecit ff.pro ſoc.¶ Et ad id,ꝙ dice-
batur,ꝯ̄rium,ſeu aliā diſpōnem hoīs in dubio ſem-
per debere intelligi in terminis legis,ſeu ſtatuti, &
ut illi conueniat,ad tradita per Bar.in d.l.ut iuriſiur.
§.ſi liberi,& in d.l.Gallus §.quidā rectè, ibiq; ſcrib.
cū alijs,pōt rn̄deri primo ꝙ nos non ſumus in caſu
dubio, ſed in claro, ut colligitur ex multis ſ̄. ad fa-
39 uorem D.Iacobæ allega.Secundo rn̄detur,† ꝙ con-
tractus,ſeu diſpō in dubio ſemper debet intelligi,vt
conueniat iuri cōi,qn̄ ſic intelligendo,aliquid intro
duceret ultra id,ꝙ vult ius cōe,ſeu ſtatutum, ſecus
ſi nihil,quia tunc ut aliquid operetur,debet intelli-
gi non ſ̄m ius cōe,ſed præter, uel ꝯ̄, ut eſt tex. cum
ibi not.per gl.& doc.in l.ſi qn̄ in prin.C.de inoff.teſt.
40 & hr̄ in c.1.extra de reſcri.Confirmaꝭ iſtud,quia † li
cet doct.cōiter uelint, ꝙ qn̄ teſtator inſtituit filium
ſuum,& nepotem ex eo, ꝗ eſt actus neceſſarius ad
ꝯfirmationem teſtamenti, ne in futurū aliquo caſu
rumpaꝭ, vr̄ teſtator eos uocaſſe ordine ſucceſſiuo
ſicut ab inteſtato uenirent,ut in d.l. Gallus §.quidā
rectè,tn̄ qn̄ teſtator non haberet neceſſe hoc facere
ad utilitatē teſtamenti,ſed illud faceret ex ſua uolū
tate,ut quia reliquerit perſonis, inter quas cadit or
dinata affectio,& quę ab inteſtato fuiſſent teſtatori
ſucceſſuræ ordine ſucceſſiuo; ſi tn̄ tales perſonæ eſ-
ſent uocatæ ſimul à teſtatore, & copulatiuè non eſ
ſent uocatæ ordine ſucceſſiuo,ſicut ab īteſtato fuiſ
ſent ſucceſſurę,ſed ſimul,& eodē tp̄e,& ſic diſpō te
ſtatoris facta non ex neceſſitate,ſed ex mera uolun
tate nō intelligeꝭ ſ̄m legē,nec ſ̄m eius diſpōnem,vt
aliquid operareꝭ talis diſpō teſtatoris,ſ̄m Bal. Ang.
Raph.& Io.de Imo.ac Pau.de Caſt.in d.§.ꝗdā rectè
& Bal.in l.fi.C.de impu. & in l. ſi ꝗs hęres inſtitutus
§.fi.ff.de vſufr.accreſ.per plura,& maximè per text.
in c.Raynutius,& in c.Raynald. extra de teſta. per q̄
iura præfati doct.reprehendunt Bar.in d.§.quidā re
ctè ꝯ̄rium tenentem: Sed nos loquimur in diſpōne
non neceſſaria ad conſeruationē actus,ſed de ea,q̄
prouenit à uoluntate contrahentium, ergo ut ali-
quid operetur ultra ius cōe,debet intelligi,ut dica-
tur facta reſeruatio de hæreditate, & de bonis ma-
ternis etiam quoad vſumfructum: quod ſuadetur
etiam

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

etiã ex ijs,quæ diximus ſupr. in quinto fundamẽto facto pro illuſt.D.Iacoba.¶ Nõ obſtat id, ꝙ octauo loco dicebaẗ, ꝙ ex quo reſeruatio facta per Illuſtr. D.Iacobã de bonis maternis ẽt ſi non fuiſſet expreſſa,tacitè tñ ſubintelligebatur in renunciatione, q̃ ipſa fecit de ſucceſſione paterna, quia nihil cõe inter ſe habebant, ideò talis expreſsio nihil dẽt operari ẽt quoad vſumfructũ,quia expreſſio eorũ, q̃ tacitè inſunt,in ꝯctibus nihil operatur l. non rectè C. de fideiuſ.cũ ſimil. Quia huic argõ patet rñſio ex ijs, q̃ in terminis diximus,illud retorquendo ſup.in quinto fundõ facto ad fauorẽ D. Iacobæ in uerſ.ſecundo quia ſi aliter &c.ibi,nec obſtat ſi diceret &c.Præterea,ut colligitur ex ijs,q̃ in quinto fundõ dicta ſunt pro Do. Iacoba, ipſa non ſimpliciter reſeruauit ſibi ſucceſſionem, ſeu bona,ſed ẽt fructus,&ius utendi, & fruendi poſt mortẽ ſuæ matris,quia reſeruauit ſibi id,ꝙ ſibi cõpetebat in bonis, de quibus in inſtr̃o tranſlationis facto de anno 1508.ergo non eſt recurrendum ad illã regulam,ꝙ expreſſio eorum, q̃ tacitè inerant,non debet operari reſeruationẽ uſusfructus,cũ vſusfructus expreſsè dicatur ẽt reſeruatus, coniungendo ea, q̃ hñr in vltimo inſtr̃o anni 1522. cũ ijs,quæ ꝯtineñ in inſtr̃o anni 1508. ueluti ſæpius, & plenè dictum fuit.¶ Nõ aduerſatur nonũ fundm̃, ꝙ reſeruatio, & conuentio facta ſuper hęreditate, & bonis maternis non ualuit,nec ex ea põt dici ius aliqđ quæſitũ,cũ fuerit ꝯuentio de futura ſucceſſione,& ſuper bonis uiuentis non conſentientis l.fi.C. de pact.cũ ſimilib.Quia primo rñdetur, ꝙ † ex quo principaliter facta fuit ꝯuentio ſuper renunciatione ſucceſſionis paternæ inter ipſam D.Iacobã, & eius patrem,& ſecundario,& in ꝯñtiam ea reſeruauit ſibi ius,quod habebat eius mater in bonis dotalibus hypothecatis,de quib.in dicto inſtr̃o anni 1508. ne ſibi in dictis bonis maternis videretur p̃iudicaſſe, non autem animo principaliter faciendi cõuentionem ſuper dicta ſucceſſione futura matris ſuę, idcirco illa reſeruatio debuit ualere nõ obſtante diſpõne d.l.fi.& hoc per textũ notabilem in l.2.§. illud ff. de hęre.uel actio.uend.cũ glo. in uerbo maximè,& arg.l.in modicis ff.de contah.empt. in l. quædam ff. de acq.rer. dom.& c. ex literis extra de iure patron. Secundo dici põt, † ꝙ in caſu noſtro non eſt ꝯuentio,nec pactũ de futura ſucceſſione,ſed potius quędam reſeruatio,ſeu proteſtatio per D. Iacobam facta de iure,quod ſibi cõpetere poterat in bonis maternis poſt mortẽ matris, ne per renunciationẽ generalem factam de ſucceſſione paterna cenſeretur D.Iacoba in aliquo ſibi p̃iudicaſſe, quæ reſeruatio, ſeu proteſtatio non reperiẗ ꝓhibita à iure, & maximè per textum in d.l.fi.qui non loquitur in hoc caſu, nec illius rõ vendicat ſibi locum in eo,neq; hęc dr̃ conuentio,arg.eorum quæ ponunt Bar.Imol. & Ang.in l.ille §.ſi de teſtõ ff.ad Treb.& Alex.in l. prætor in princ.ff.de dam.infec.reſeruatio.n.non eſt rei prouiſio,ſeu diſpõ,ſed potius iuris ſui ſimplex retẽtio c.ſi eo tpe cum ibi no.de elect.in 6.c.ſi beneficia de præben.lib.6.cum ſimilib. Et hanc rñſionem vti veriorem magis approbamus,qm̃ Bar.& alij cõiter in l.fin.C.de pac. faciunt expreſſam dr̃iam inter pactum futuræ ſucceſſionis conſeruandæ,& alia: licet enim regulariter non ualeat pactum futuræ ſucceſſionis quærendæ,uel perdendæ,uel certo modo diſponendæ, tñ regularter ualet pactũ futuræ ſuceſſionis conſeruandæ, ẽt ſi illa ſucceſſio impediebaẗ delicto, uel ſtatuto fortè excludente fœminas pp maſculos,ut not.ibi Bar.& alij doc.ergo multò magis ualet hoc caſu pactum futuræ ſucceſſionis maternæ cõſeruandæ,quæ nullo modo impedita erat, ſed potius adiuuabaẗ inſtr̃is,& pactis initis ſuper dote,& alijs ſponſalitijs largitatibus, ut patet ſupra.

¶ Non obſtat ẽt decimum argm̃,ꝙſi in caſu non extantium liberorũ Marchio fuit ſibi pactus vſumfructum dotalium, multo magis in caſu liberorum, tum quia tũc de iure cõi magis eſt debitus uſusfructus,tum pp onera matrimonij, hoc eſt pp liberos educandos &c.quia licet ex prędictis colligaẗ rñſio

43 tñ ſpecialius reſpondendo dici põt,†ꝙ hæc ꝯñtia vr̃ deſtrui ex tex.in l.bebius ff.de pactis dotal.ubi iure conſul.hoc argm̃ quaſi in terminis noſtris reſoluit, & reijcit,ut ibi.Præterea Marchio poſt mortem D. Eliſabettæ ſuæ vxoris non ſubſtinuit onera aliqua matrimonij ẽt reſpectu liberorum, cum iã uiuente vxore nuptui dederit D.Iacobam vnicam eius filiã arg.eorum,quæ hñr per Bar.in l.fi.§.ſi à ſocero ff. de his quę in fraud.cred.¶ Accedat,ꝙ, vt dictum fuit ſupra,prouidendo ſibi in caſu non extantium liberorum,vr̃ ſibi præiudicaſſe in caſu liberorum,& ſic in caſu, quo ſibi vſusfructus de iure debitus erat:Itẽ mater,hoc eſt D.Eliſabetta permittendo ex pacto, ꝙ marito acquireretur vſusfructus in caſu,quo ipſa prædecederet,vr̃ voluiſſe prouidere in caſu liberorum ipſis liberis,& non marito,in primo autem caſu ceſſabat fauor liberorum,& ideo permiſit uſumfructum acquiri marito in caſu,in quo nullo iure ille erat marito debitus:ſecundo aũt caſu ex quo aderat fauor liberorum,noluit vſumfructum acquiri debere patri, hoc eſt Marchioni ẽt in caſu, in quo fortè aliàs de iure cõi ſibi fuiſſet debitus,& hoc fauore liberorum, quib.mater uoluit prouidere per p̃dicta,& ipſe Marchio, (prout de iure eſt ſibi permiſſum,iuxta q̃ hñr in d.l.cum oportet §.ſinaũt C. de bo.quæ liber.& per gl.in aut. vt nulli iudicum §. quia verò) conſenſit,& admiſit hmõi pręiudicium ad effectũ, ut acquireret ſibi vſumfructũ in caſu nõ extãtiũ liberorũ,in quo nullo iure erat ſibi debitus.

¶ Non obſtat vndecimũ fundm̃, ꝙ inducta ad vnũ effectum non operantur ꝯ̃rium, ut ſupra dictũ fuit, quia rñdetur,ꝙ ex mente ꝯ̃hentium,& ex verbis ꝯ̃ctuum,ſiue inſtr̃orum colligitur,ꝙ partes voluerũt prouidere nedum in caſu non extantium liberorũ, ſed ẽt in caſu extantium: & ideò in caſu iſto non procedit illa regula,quæ habet locum,qñ ſolum facta fuiſſet prouiſio in uno caſu puta tm̃ ad augmentum,& ad fauorem,ut in iuribus ſupra alleg.ad hoc in d.l.quod fauore,& in d.l.legata inutiliter. Præterea dicta regula non procedit, qñ ꝯ̃ria ratio militaret in caſu ꝯ̃rio,& omiſſo,ut probatur in d.l.inter ſocerum §.cum inter,& per Bal.in d.l.apud antiquos C.de furt.iunctis ijs,quæ diximus ſupra in reſponſione ſecũdi argumenti in uerſi.pręterea & tertio &c.

¶ Non obſtat duodecim argm̃ de ijs,quę habentur per Bal.in d.l.apud antiquos,& per Alex.in d.l.ſi cũ dotem in 10.col.in uerſic.ſed adhuc &c.quia huic fundõ fuit reſponſum ſupra in reſponſione dicti ſecundi argumenti,ibi præterea & tertio &c. & ideò aliter non eſt inſiſtendum. ¶Quoad vſumfructum verò quatuor millium aureorum, quos præfatus Marchio Philippus donauerat Illuſtr. D. Eliſabettæ coniugi ſuæ,res ſatis clara eſt, ꝙ dictus uſusfructus poſt mortem præfatæ Do.Eliſabettæ ſpectauerit ad præfatam Illuſtr.D.Iacobam,& non ad ipſum Marchionem patrem, & ideò ea poteſt dictum vſumfructum conſequi ab hęredibus patris: Et abſque longa diſcuſſione,& verborum apparatu, dicimus iſtud euidenter, & clarè inferri ultra ea, quæ plenè dicta fuerunt ſupra in 1.arti.circa vſumfructum bonorum dotalium,quæ hic etiam inſeruiunt, ex uerbis,& ex tenore inſtr̃orum donationis matutinę,in

quibus expreſsè ↄuenerunt, ꝙ ipſe Marchio Philip-
pus ex cā donationis matutinæ donauit p̄fatæ Do.
Eliſabettæ ꝓ ſe,& hæredib. ſuis ex corpore ſuo de-
ſcendentib.uel ꝓ illis,quib.ipſa legauerit,& ↄñr non
ſolū ꝓ filijs,ſed ēt pro hæredib.extraneis,iuxta quę
hñr in c.1.in fi.ſi de feu.cōtent. fuer.inter do.& agn.
& in c.j.de feud.non habē.propr.natu.in uſib.feudo
& cum cenſu annuo ducentorū aureorū quotānis
cū hypotheca,& obligatione quorundā bonorum
ſtabiliū,de quib.in dicto inſtr̄o,ut in caſu,quo quo-
tanis pro cenſu non ſoluerenꝭ p̄fati ducenti aurei
d.D.Eliſabettæ,& hæredib.ex ſuo corpore natis,uel
illi,aut illis,quib.ipſa legauerit,ꝙ tunc ipſa, & hære
des ex corpore ſuo deſcendentes,&ſucceſſores,vel
illi,quib.hoc noīe ipſorū demandabiꝭ,plenū ius, fa
cultatē,& p̄tātem habeant dictis bonis,ut ſup.obli-
44 gatis,& hypothecatis uti,frui,& illa occupare: † ex
quib.uerbis in dicto inſtr̄o donationis appoſitis lu-
ce meridiana clarius ↄſtat, ꝙ non ſolū ipſi D. Eliſa-
bettæ pleno iure, & ſic quoad vſumfructū quoq; fa-
cta fuit donatio,ſed ēt ut pleno iure,& cū iure uten
di,& fruēdi dicta donatio cū bonis obligatis,& hy-
pothecatis trāſitura eſſet ad hęredes ex corpore d.
D.Eliſabettæ deſcendentes, & naſcituros, & ſic ad
eius filios,& liberos,& q̄a uerba ſunt clara, & aper
ta,q̄ hæc important, ideo nō eſt admittenda uolun
tatis q̄ō,ne ex hmōi ſcrupuloſitate impediaꝭ id , q̄đ
expreſsè cautū,& ↄceſſum fuit,vt dicit tex.in d.l. il-
le,aut ille in fi.ff.de leg.3.& in l. cum quidā C. de ne-
ceſſar.ſeruis hæred.inſt. Et ex quo ↄceſſum, & dona
tum fuit per Marchionē cū p̄tāte,& iure vtendi, &
fruendi ipſi D.Eliſabettæ,& hæredib.ſuis ex ſuo cor
pore deſcendentib.& naſcituris,& ↄñr ſuis filijs, &
liberis,ꝑfectò ipſi filij,ſeu deſcendentes non cenſen
tur uocati ſimul,& eodē tp̄e,ſed ordine ſucceſſiuo,
45 hoc eſt poſt mortē D.Eliſabettæ,quia † ubicunque
deſcendentes,ſeu liberi ſub noīe hæredum uocan-
tur,dñr uocati ordine ſucceſſiuo,& non in uita,q̄a
uiuens non habet hęredes,iſta fuit doctr.Bar.q̄ cōi-
ter ſequunꝭ doc.in l.Gallus §.quidā rectè ff.de lib.&
poſth.& ſtipulatio uti, & frui q̄uis non tranſeat ſui
natura ad hæredes §.finitur inſt.de vſufr.tñ fallit, qñ
quis ſtipulatus fuit uti frui licere ſibi, hæredibuſq;
ſuis l.ſtipulatio iſta §.ſi quis ita ff.de uerb.obl. Cum
ergo p̄fatus Marchio conceſſerit, & donauerit, ut
ſupra, apparet ſibi uoluiſſe p̄iudicare quoad vſum-
fructum,quē de iure habere debuiſſet ex bonis ma
ternis filiorū,ſeu filiarū per ea, q̄ dicta ſunt in prin-
cipio huius conſilij,item arg.tex.cum ibi no. in l.ſi
uſusfr.§.ſi ita ff.qñ dies leg.ced.¶ Pręterea in fine di
cti inſtr̄i donationis matutinæ Marchio Philippus
ↄuenit,& promiſit ſe inuiolabiliter, & firmiter oīa,
& ſingula p̄ſcripta in dicto inſtr̄o ſeruaturū,& exe-
quuturum,renunciando cuilibet immunitati, pri-
uilegio,& alijs oībus,& ſingulis quocunq; noīe ap-
pellari poſſint,quatenus aliquod ex eis ↄ̄ dictum in-
ſtr̄m,&in eo ↄtenta interpretari,uel intelligi poſſet.
Ex quib.inferꝭ,ꝙ intentionis ipſius fuit,ꝙ poſt mor
tē d.D.Eliſabettæ liberi,& deſcendentes d.D. Eliſa-
bettæ habere,& ↄſequi poſſent bona donata cū hy-
pothecis,& bonorum obligationibus,& illis uti,&
frui abſq; aliquo impedimento iuriū, q̄ fortè in di-
ctis bonis haberet poſſet d.Marchio, & ↄñr ēt reſpe
ctu cuiuſcunq; vſusfructus, cui per uerba illa gñā-
lia,vl̄ia,multumq; pinguia cenſetur uoluiſſe renun
46 ciare;& maximè † quia in dicta donatione, ſeu in
dictis bonis reſpectu filiorū, & deſcendentium ex
corpore d.D.Eliſabettæ naſciturorū,d.Marchio nō
poterat ius aliquod habere, nec prętendere,niſi re-
ſpectu vſusfructus,uꝭ per totū C.de bon. matern.&
in d.l.cū oportet cum ſimi.ergo dicta renunciatio,
& repudiatio debet intelligi facta reſpectu iuris, ꝙ
habebat,ſeu habere poterat,& ſic reſpectu uſusfru
ctus,non aūt reſpectu iuris,ꝙ ipſe nō ſperabat, nec
habebat per ea,q̄ uolunt Alex.& alij poſt Bar. in l.ſi
domus in fin.ff.de leg.1.& in l.qui Romæ §.duo fra-
47 tres ff.de uerb.obl.† uerba.n.gñalia renunciationis
comprehendunt oīa, q̄ dolum in ſe non habent l.
tres fratres ff.de pact.& ibi Ang.Paul.de Caſt.& alij.
Ergo ut repudiatio, & renunciatio hmōi gñalis ali-
quid opereꝭ,debet intelligi facta de eo iure, quod
ad Marchionem ſpectabat, ſeu ſpectare poterat,&
ↄñr de vſufructu,de quo ēt ſp̄āliter, & expreſsè fuit
ↄuentum,& renunciatio gñalis relata fuit ad oīa,&
ſingula præſcripta,& expreſſa, ergo ad dictū vſum-
fructum renunciatio eſt referenda, ut gñalis repu-
diatio,& renunciatio aliquid, ut diximus, operari
poſſit iuxta ea,q̄ aliàs ſupra diximus,& arg.l. ait præ
tor ff.de iureiur.l.ſi qñ ff.de leg.1.l.ſi qñ cum ibi not.
C.de inoff.teſt.in princ.l.ſi alij,& ibi Bar. ff.de vſufr.
leg.c.Abbate ſanè,& c.ſi Papa de priuileg.in 6.¶ Vl
timo ꝙ uoluntas ↄ̄hentium fuerit illa,de qua ſupra
patet,quia in inſtr̄o donationis quatuor milliū au-
reorum ſp̄āliter præſtatur cautio per Philippū Mar
chionem de reſtituendis fructib. illius donationis
in caſu ſoluti matrimonij per mortem D. Eliſabet-
tæ filijs hæredibus ex eorum corpore natis,ergo ex
hoc colligiꝭ, ꝙ ſicut reſeruaꝭ uſusfructus filijs poſt
mortē D. Eliſabettæ in bonis prouenientibus à ui-
ro,multo magis uoluerunt eum reſeruare filijs, &
ſic D.Iacobæ in bonis maternis prouenientib.à ma
tre,uel eius patre. Hæc ſunt, q̄ nobis pro nunc ſuc-
currunt ad fauorem præfatæ Illuſtr.Do. Iacobæ ad
concludendū,ꝙ ipſi vſusfructus, ſeu fructus bono
rum maternorum tàm dotalium,q̄ donationis ma
tutinæ fuerint debiti à die mortis D. Eliſabettæ ge-
nitricis ſuæ, & ↄñr, ꝙ de iure ſibi liceat dictos fru-
ctus ↄſequi ab hęredibus Marchionis Philippi eius
patris,q̄ illos inuita D.Iacoba per annos undecim,
ſeu duodecim continuos percepit,& ita in p̄dictis
omnibus magis de iure eſſe nobis uiſum fuit.L.D.

SVMMARIVM.

1 *Vſusfructus hæredi,ſeu dño proprietatis nō p̄ōt p ↄſolidationē accreſcere,donec ſupeſt p̄ſona,cui deberi,vel accreſcere poſſit.*

2 *Ius accreſcendi habet vim ſubſtōnis ex tacita mente defuncti.*

3 *Ius accreſcendi ex tacita mente teſtatoris, magiſque expreſſa ſubſtitutio facta in uſufructu impedit illius conſolidationem fieri hæredi,ſeu domino proprietatis.*

4 *Legatum de manu hæredis capi debet: & an in legato uſusfructus hoc uerum ſit nu.11.*

5 *Vſusfructus finitus ipſo iure cum proprietate conſolidatur.*

6 *Subſtitutio fideicommiſſaria poſt emolumentum primo honorato quæſitum locum habet.*

7 *Vſusfructus per fideicommiſſum relictus debet de manu grauati capi,& nu.10.*

8 *Legatum vſusfructus quando propria manu legatarij, & non manu hæredis,aut grauati capi poſſit,& nu.12.*

9 *In vſufructu à teſtatore relicto hæres ab initio ante, q̄ fuerit cōſtitutus,teneꝭ ad duo,poſtq̄ verò ſemel fuit vſusfructus cōſtitutus,tenetur ad vnū tm̄,& quæ ſint hæc, ad quæ tenetur.*

12 *Vſufructuarius quando de manu hæredis proprietarij legatū capere debeat.*

13 *Subſtitutus in vſufructu alteri prius relicto poſt eius mortem dr̄ ſubſtitutus potius vulgariter,quàm per fideicommiſſum.*

14 *Secus ſi expreſſè per fideicommiſſum quis in vita ſua vſumfructum ſibi relictum alteri reſtituere grauatus eſſet.*

15 *Hæres proprietarius ingreſſus,& adeptus tenutam rerū, quarū vſusfructus alteri debetur,intelligiꝭ ſolū quoad poſſeſſionē ciuilē,neq; præiudicat naturali,quam habet vſufructuarius.*